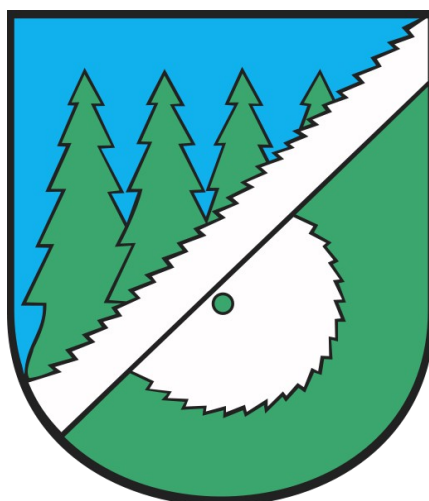

*Prognoza oddziaływania na środowisko
Programu ochrony środowiska
dla Miasta Hajnówka na lata 2012 – 2016
z perspektywą do 2019 roku*

WYKONAWCA:

mgr inż. Joanna Sawicka

Agnieszka Tomaszewska

HYDROS

**JACEK SAWICKI I JOANNA SAWICKA
SPÓŁKA CYWILNA**

Firma konsultingowo - projektowa

GRUDZIEŃ 2012 r.

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI.....	2
1 INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	3
2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	5
3 INFORMACJE O PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.....	7
4 ODDZIAŁYWANIA TRANSGRANICZNE.....	9
5 STRESZCZENIE.....	10
6 ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO MIASTA HAJNÓWKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU WYBORU WARIANTU ZEROWEGO (BRAKU REALIZACJI).....	12
7 ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY. .	28
8 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU.....	39
9 IDENTYFIKACJA I OCENA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO I ZABYTKI ZADAŃ UJĘTYCH W PROJEKCIE DOKUMENTU... 	69
10 ŚRODKI ZAPOBIEGAJĄCE, OGRANICZAJĄCE LUB ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY ORAZ INTEGRALNOŚĆ OBSZARU NATURA 2000.....	76
11 ANALIZA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAPROPONOWANYCH W PROGRAMIE.....	79
12 WYKAZ MATERIAŁÓW ŹRÓDŁOWYCH	80
13 SPIS TABEL.....	81

1 INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

1.1 Wprowadzenie

Prognoza sporządzana dla potrzeb postępowania w sprawie oddziaływania na środowisko programów ochrony środowiska powinna określać i oceniać między innymi skutki wpływu realizacji ustaleń dokumentu na elementy środowiska przyrodniczego oraz dobra materialne a także skutki dla stanu środowiska, które mogą wynikać ze zmian istniejącego przeznaczenia lub wykorzystywania terenów wskutek realizacji ustaleń „Programu ochrony środowiska dla Miasta Hajnówka na lata 2012-2016 z perspektywą do 2019 roku” dalej zwanego Programem...

Analizowany projekt Programu dla miasta Hajnówka jest opracowany zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi z Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Hajnowskiego na lata 2012 – 2015. Zapisy projektu POŚ będą również instrumentem realizacji Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2009 – 2012.

Ustala się, iż Prognoza... powinna obejmować obszar gminy wraz z obszarami pozostającymi w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń Programu...

1.2 Podstawa opracowania

Podstawą prawną wykonania Prognozy są:

- art. 51 ust. 2 oraz art. 52 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października z 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227).

1.3 Cel i zakres opracowania

Celem opracowania jest określenie rodzaju, stopnia oraz zasięgu przestrzennego zmian środowiska, wywołanych przez zakres oraz tempo realizacji zadań i działań, sprecyzowanych w treści gminnego programu ochrony środowiska.

Zakres Prognozy wynika z art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na Środowisko (Dz.U. z 2008r. Nr 199, poz. 1227 ze zm.) i w związku z tym powinien:

- a. zawierać informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b. określać, analizować i oceniać istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- c. określać, analizować i oceniać stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- d. określać, analizować i oceniać istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych,

- e. określać, analizować i oceniać cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- f. określać, analizować i oceniać przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko oraz zabytki, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe,
- g. przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu,
- h. przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy,
- i. zawierać informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- j. zawierać informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- k. zawierać informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- l. zawierać streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

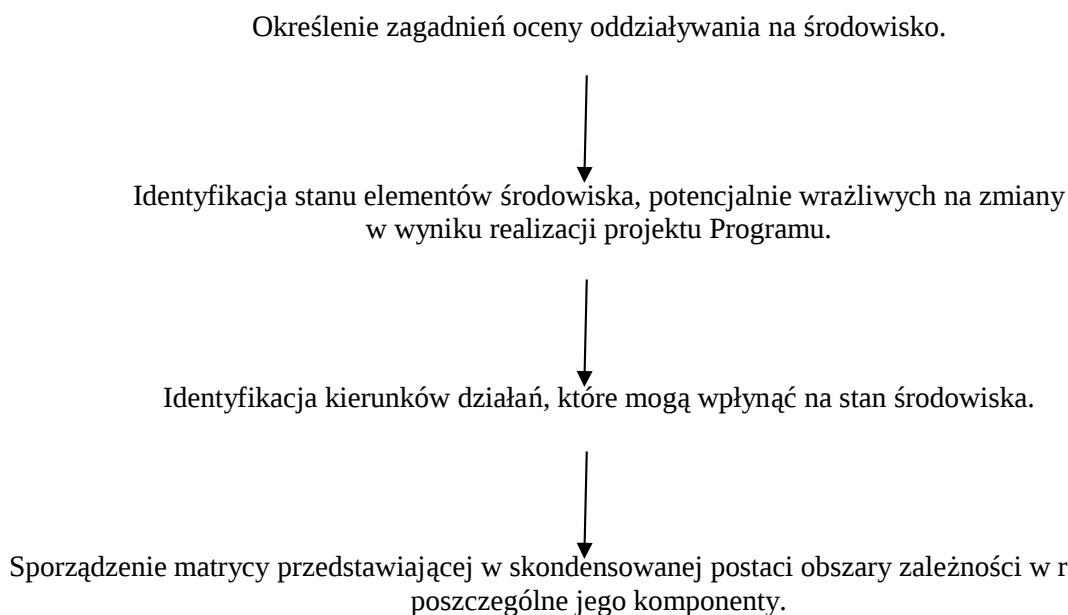
2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Procedura tworzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko powinna być równoległa do realizacji dokumentu podstawowego. W myśl tej zasady, prognoza oddziaływania na środowisko realizowana była równoległe z opracowywaniem aktualizacji *Programu...* dla miasta Hajnówka.

Prognozę oddziaływania na środowisko wykonano w oparciu o przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227).

W niniejszym dokumencie dokonano analizy oddziaływań na środowisko w oparciu o dane literaturowe oraz ustalenia własne, które zestawiono z lokalnymi uwarunkowaniami środowiskowymi. W przypadku zapisów *Programu...* zastosowano jakościową analizę macierzową, gdyż obecny stan wiedzy i dostępne narzędzia pozwalają na zastosowanie zaawansowanych analiz ilościowych jedynie w przypadku gospodarki odpadami.

Ocenę oddziaływania na środowisko przeprowadzono według następującego schematu:

W trakcie opracowywania prognozy nie stwierdzono istotnych niedostatków lub braków materiałów, które ograniczyłyby możliwość wykonania prognozy. Pewne utrudnienia stwarzał tylko brak najnowszych materiałów statystycznych, co wynika z ustalonej cykliczności prac Urzędu Statystycznego.

Zakres *Prognozy...* wynika z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 ze zm.). W związku z tym prognoza:

1) zawiera:

- α) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- β) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- χ) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- δ) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- ε) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

2) określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3) przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

3 INFORMACJE O PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Wdrażanie w życie rozwiązań przewidzianych w *Programie...* wymaga stałego monitorowania oraz szybkiej reakcji w przypadku pojawiania się rozbieżności pomiędzy projektowanymi rezultatami a stanem rzeczywistym. Monitorowanie to winno stać się stałym zadaniem zespołu odpowiedzialnego za nadzorowanie wdrażania ww. dokumentu.

Podstawą właściwej oceny wdrażania założeń *Programu...*, a także określenia problemów w osiągnięciu założonych celów jest prawidłowy system sprawozdawczości, oparty na zestawie określonych wskaźników. Powinien on zapewnić stałą kontrolę jakości zarządzania środowiskiem, planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych oraz pozwolić regulować działalność podmiotów na rynku odpadów a jednocześnie ułatwiać funkcjonowanie systemu wydawania decyzji, udzielania zezwoleń i egzekucji.

Projekt *Programu...* określa zasady oceny i monitorowania efektów ich realizacji. W dokumencie tym zaproponowano wskaźniki ilościowe i jakościowe, które pozwolą określić stopień realizacji poszczególnych działań i związane z tym zmiany w środowisku. Dla wskaźników określono także źródło pozyskiwania danych do weryfikacji, co znacznie ułatwi ich uzyskanie. Ocena realizacji ww. dokumentu na podstawie wyznaczonych wskaźników dokonywana będzie co dwa lata.

Ocena realizacji programu ochrony środowiska przeprowadzona będzie na podstawie poniższych wskaźników monitorowania programu ochrony środowiska:

TABELA NR 1 Wskaźniki monitorowania realizacji programu ochrony środowiska.

Lp.	Wskaźnik	Stan wyjściowy
A. Wskaźniki stanu środowiska i zmiany presji na środowisko		
1		III klasa
2	Jakość wód podziemnych; udział wód o bardzo dobrej i dobrej jakości (klasa Ia i Ib)	III klasa
3	Ilość wody zużywanej dla celów socjalnych (dam ³ /M/rok)	28,9
4	% wskaźnik zwodociągowania miasta (= liczba mieszkańców podłączona do wodociągów / liczba wszystkich mieszkańców)	96,6
5	% wskaźnik skanalizowania miasta (= liczba mieszkańców podłączona do kanalizacji / liczba wszystkich mieszkańców)	85,3
6	Stosunek długości sieci kanalizacyjnej do sieci wodociągowej	0,90
7	Ilość mieszkańców korzystających z sieci gazowej (osob.)	0
8	Ilość zebranych odpadów komunalnych/1 mieszkańca w roku (kg/M/rok)	115,11
9	Ilość selektywnie zebranych odpadów wyodrębnionych ze strumienia odpadów komunalnych (Mg/rok)	492,78
10	Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych do powietrza z zakładów objętych sprawozdawczością GUS (bez CO ₂) (Mg)	bd
11	Jakość powietrza atmosferycznego (klasa)	A
12	Wskaźnik lesistości (%)	3,7
13	Powierzchnia terenów objętych ochroną prawną (ha)	22,6
B. Wskaźniki ekonomiczne		
14	Nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska (tys. zł)	5 269,54

stan wyjściowy do wymienionych w tabeli wskaźników przyjęto z danych za 2010 r.,

Źródło: www.stat.gov.pl, Informacja o stanie środowiska na terenie miasta Hajnówka – WIOŚ Białystok 2010r.

Ocena realizacji programu ochrony środowiska przeprowadzona będzie na podstawie danych z następujących źródeł informacji:

1. Główny Urząd Statystyczny (GUS).
2. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ).
3. Wojewódzki system odpadowy prowadzony przez Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego (informacje podstawowe) (UMWP).
4. Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego.
5. Urząd Wojewódzki.
6. Ankietyzacja gminy.

4 ODDZIAŁYWANIA TRANSGRANICZNE

1. Oddziaływania transgraniczne ustaleń Programu ochrony środowiska dla Miasta Hajnówka na lata 2012 - 2016

Wdrożenie ustaleń projektu *Programu...* nie wywoła negatywnych oddziaływań transgranicznych. Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach *Programu...* ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że *Programu...* nie wskazuje na możliwość negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

Obowiązek rozważania możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć wynika z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 roku. Specjalnej analizie powinny podlegać inwestycje zlokalizowane blisko granic, a także te realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogące powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku.

Miasto Hajnówka położone jest 27 km od przejścia granicznego w Białowieży i 40 km od przejścia granicznego w Połowcach z sąsiadującą Białorusią. W związku z tym wszystkie zadania planowane do realizacji w *Programie...* oddalone będą co najmniej 27km od granicy z Białorusią.

Realizacja zadań zawartych w *Programie...* którego uciążliwość ma charakter lokalny o stosunkowo niedużym zasięgu, nie będzie powodować znaczących oddziaływań transgranicznych.

5 STRESZCZENIE

Podstawa prawna sporządzenia niniejszej „Prognozy oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Miasta Hajnówka na lata 2012 – 2016” jest art. 40 ust. 1 i 2 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. z 2008 r. Nr 25 poz. 150 ze zm.).

Zawartość niniejszej Prognozy wynika z art. 51 ust. 2 ww. ustawy. Celem prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań skutków wykonania Programu... na środowisko i stwierdzenie czy realizacja proponowanych zadań sprzyjać będzie ochronie środowiska i zrównoważonemu rozwojowi.

Analiza celów ustanowionych w Programie... wykazała, że są zgodne i realizują cele strategiczne wyznaczone na poziomie regionalnym w:

- Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego na lata 2012-2017,
- Programie Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011 – 2014,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2007-2013,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego,
- Strategii Rozwoju Społeczno – Gospodarczego dla Województwa Podlaskiego do roku 2020,
- Programie ochrony środowiska dla powiatu hajnowskiego na lata 2012 – 2015,
- Planie Gospodarki Odpadami dla Miasta Hajnówka na lata 2004- 2014,
- Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Miejskiej Hajnówka na lata 2004-2013,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy miejskiej Hajnówka.

Analiza celów ustanowionych w Programie... wykazała, że są zgodne i realizują cele strategiczne wyznaczone na poziomie krajowym w:

- Polityce Ekologicznej Państwa na lata 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016,
- Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2010,
- Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych 2009,
- Programie oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009 – 2032,
- Krajowym Programie Zwiększania Lesistości,
- Narodowej Strategii Gospodarowania Wodami 2030,
- Narodowych Strategicznych Ramach Odniesienia 2007 – 2013.

Ocena stanu środowiska na terenie miasta pozwoliła wskazać następujące problemy ochrony środowiska:

- zanieczyszczenie wód powierzchniowych,
- zbyt niski stopień skanalizowania obrzeży miasta w stosunku do zwodociągowania,
- niewłaściwe postępowanie z odpadami komunalnymi, niebezpiecznymi i osadami ściekowymi.

Wskazane problemy środowiskowe na terenie miasta znajdują rozwiązanie w ramach zaproponowanych w Programie... zadań do realizacji. W Prognozie przeanalizowano możliwy wpływ wskazanych do realizacji zadań na następujące elementy: powietrze i klimat, wody, różnorodność biologiczną, powierzchnię ziemi i glebę, krajobraz, zwierzęta i rośliny, zasoby naturalne, dziedzictwo kulturowe, w tym zabytki, populację oraz zdrowie ludzi. Określono oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska. Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto oceny tej dokonano przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Pozytywne oddziaływania zadań wskazanych w Programie... na środowisko zdecydowanie przeważają nad negatywnymi. Pozytywnym długofalowym oddziaływaniem charakteryzować się będą przedsięwzięcia z dziedziny:

- przyszłościowy problem zaopatrzenia mieszkańców w wodę pitną,
- uporządkowanie gospodarki wodno- ściekowej,
- uporządkowanie gospodarki odpadowej poprzez scentralizowanie systemów utylizacji i odzysku odpadów ZZO Dubiażyn – Hajnówka - Siemiatycze.

Negatywne krótkoterminowe oddziaływania na środowisko mogą być związane z fazą realizacji inwestycji. Jako ewentualne długoterminowe oddziaływania zidentyfikowano głównie inwestycje z dziedziny rozwoju sieci transportowej np.: budowa nowych szlaków komunikacyjnych, są to:

- nieodwracalne przekształcenia terenów,
- nieodwracalne zmiany w krajobrazie,
- pogorszenie jakości powietrza (większa przepustowość dróg),
- podwyższenie poziomu hałasu,
- przerwanie szlaków migracji.

Brak realizacji z proponowanych działań nie pociągnie za sobą transgranicznego oddziaływania na środowisko. Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć ma pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. W przypadku inwestycji, których oddziaływanie na środowisko może być negatywne należy rozważyć warianty alternatywne tak aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie niekorzystnie oddziaływać na środowisko.

W przypadku, gdy projekty nie zostaną wdrożone prowadzić to będzie do pogłębiania się problemów w zakresie ochrony środowiska co negatywnie wpływać będzie na zdrowie mieszkańców.

Przeprowadzona analiza i ocena wszystkich priorytetów pozwala na stwierdzenie, że ich realizacja generalnie spowoduje poprawę jakości środowiska, zachowanie różnorodności biologicznej oraz dziedzictwa przyrodniczo - kulturowego, a także wpłynie na ograniczanie zużycia zasobów środowiskowych.

6 ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO MIASTA HAJNÓWKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU WYBORU WARIANTU ZEROWEGO (BRAKU REALIZACJI)

Miasto Hajnówka położone jest w północno-wschodniej Polsce, w południowej części województwa podlaskiego, centralnie na terenie powiatu hajnowskiego. Miasto zajmuje obszar 21,29 km². Od wschodu granica miasta wyznaczona jest przez granicę Puszczy Białowieskiej. Na północy, zachodzie i południu miasta graniczy z gminą wiejską Hajnówka. Miasto posiada następujące współrzędne geograficzne 23°28' E i 52°47' N. Położone jest na szlaku krzyżowania się dróg kołowych i linii kolejowych. Hajnówka oddalona jest od stolicy województwa- Białegostoku o 68 km, od Bielska Podlaskiego o 27 km, od Siemiatycz o 66 km. Do przejść granicznych: w Połowcach jest 40 km, a w Białowieży 27 km.

6.1 Ukształtowanie powierzchni, geomorfologia

Miasto Hajnówka jak i cały powiat hajnowski jest położone w całości na Nizinie Północnopodlaskiej i swoimi granicami obejmuje rejon fizyczno-geograficzny Doliny Górnej Narwi od północy, Równiny Bielskiej w centralnej części i Wysoczyzny Drohiczyńskiej na południu.

Nizina Północnopodlaska, obejmuje północno-wschodnią Polskę i północno-zachodnią Białoruś. Jej powierzchnia w granicach administracyjnych Polski wynosi około 15,6 tys. km². Nizina Północnopodlaska cechuje się bardziej chłodnym – kontynentalnym klimatem od Nizin Środkowopolskich. Obszar ten stanowi także rubież geobotaniczną działu północnego stanowiącego część subborealnej strefy leśnej Europy Wschodniej.

Region ma charakter pofałdowanej równiny poprzeplatanej różnego rodzaju formami polodowcowymi z okresu zlodowacenia środkowopolskiego. Część północna niziny oddzielona dorzeczem Narwi ma, w odróżnieniu od części południowej, bardziej wyraźny charakter polodowcowy.

Granica północna Niziny Północnopodlaskiej została wyznaczona przez zasięg zlodowacenia bałtyckiego. Zachodnią granicę stanowi dolina Pisy, południową dolina Bugu. Szerokie doliny rzeczne Narwi i Biebrzy podzieliły obszar na kilka wysoczyzn. W dnach dolin rzek i różnego rodzaju zagłębieniach terenu występują liczne tereny bagienne. Dużą część niziny pokrywają lasy.

6.2 Warunki klimatyczne

Obszar miasta Hajnówki cechuje się elementami klimatu kontynentalnego umiarkowanego ciepłego i umiarkowanego wilgotnego. Nizina Północnopodlaska cechuje się najniższymi temperaturami powietrza spośród wszystkich nizinnych obszarów Polski. Miasto znajduje się w dominacji zachodniej cyrkulacji mas powietrza. Z kierunku zachodniego napływa około 36% mas powietrza, a z kierunku wschodniego około 29%. W latach 1961-1995 przeważały w skali roku cyrkulacje antycyklonowe (prawie 41%) nad cyklonowymi (32%) oraz przejściowymi (27%). Z napływem mas powietrza wiąże się ciśnienie atmosferyczne. Pomiary ciśnienia prowadzone w punkcie pomiarowym Białowieża oddają stan występujący na terenie powiatu hajnowskiego. Ciśnienie wynosiło średnio 997 hPa i wahało się w przedziale od 954 hPa do 1031 hPa.

Zachmurzenie na terenie Hajnówki jest zróżnicowane przestrzennie. Największe średnie zachmurzenie występuje od listopada do lutego, a najmniejsze od maja do września. Na terenie miasta odnotowuje się średnio w roku około 160 dni pochmurnych i około 30 dni pogodnych. Hajnówka cechuje się mniejszym usłonecznieniem o około 7% w porównaniu do średniej wojewódzkiej. Miasto pod względem usłonecznienia jest porównywalny do terenów nadmorskich i pogórza. W miesiącach

od listopada do stycznia wyniosło ono średnio 1,2 h, a w okresie od maja do sierpnia 7,3 h. Średnio w skali roku docierało około 3512 MJ/m² energii słonecznej. Na miesiące grudzień-styczeń przypadało 6%-7% energii całkowitej, na miesiące letnie: czerwiec-sierpień przypadało 47% całkowitej energii docierającej.

Średnia temperatura powietrza na terenie miasta Hajnówki w okresie roku wahała się od 6,5°C na terenach leśnych do 6,8°C na obszarach niezalesionych. Skrajne temperatury odnotowane w skali roku wahały się od -34°C do +35°C dając amplitudę wahań temperatury 69°C. W okolicach Hajnówki odnotowuje się w ciągu roku około 144 dni z przymrozkami. Dni letnich o temperaturze równej i większej od 25°C odnotowuje się w skali roku od 25 do 31. Okres zimy (temperatura ≤0°C) trwa średnio około 120 dni. Dni mroźnych w okolicy Hajnówki odnotowuje się około 66 (temperatura <0°C) w skali roku. Pokrywa śnieżna zalega średnio 92 dni w roku, a jej głębokość dochodzi do 95 cm. Opady śniegu stanowią około 21%-23% wszystkich opadów. Pierwsze przymrozki odnotowuje się między 5 a 13 października, a ostatnie między 2 a 7 maja. W skali roku około 154 dni są to dni bez przymrozku. Termiczny okres wegetacji roślin trwa około 180 dni. Ilość opadów na terenie miasta jest zróżnicowana. Najwięcej opadów przypada na miesiące letnie (od maja do sierpnia). Stanowią one 47% wszystkich opadów rocznych. W okolicach Hajnówki odnotowuje się około 23 dni z burzami. Jest to jeden z najwyższych wskaźników w województwie. Dni mglistych w skali roku odnotowuje się 45-47, głównie późną jesienią i wczesną wiosną.

Średnia roczna prędkość wiatru na terenie Hajnówki wyniosła 2,2 m/s. Na sierpień przypada najwyższa średnia wartość wiatru, a w marcu jest notowana najniższa. Na terenie miasta dominują wiatry wiejące z kierunku południowo-zachodniego.

Ogół przedstawionych czynników opisujących klimat miasta Hajnówki powoduje, że warunki te są charakterystyczne dla klimatu kontynentalnego cechującego się długą zimą i krótkim przedwiośniem. Warunki klimatyczne kształtują faunę i florę występującą na terenie gminy miejskiej Hajnówka.

6.3 Wody powierzchniowe

Przez Hajnówkę przepływa rzeka Leśna Prawa (132,7 km). Bierze ona początek na północ od miasta, a na 105 km swego biegu opuszcza granice Polski i uchodzi do rzeki Bug po stronie białoruskiej. Leśna Prawa jest rzeką nizinną o niewielkim spadku rzędu 0,2‰ do 0,43‰. Przepływając przez Hajnówkę rzeka przyjmuje ścieki komunalne i przemysłowe z miasta, a następnie wpływa na teren Puszczy Białowieskiej. Zlewnia ma charakter typowo leśny.

Miasto Hajnówka w swoich granicach administracyjnych nie posiada większych sztucznych lub naturalnych zbiorników wodnych. Istniejące sztuczne zbiorniki wodne powstałe w wyniku działalności człowieka mają bardzo małą powierzchnię (od kilku do kilkunastu metrów kwadratowych) i mają charakter przydomowych oczek wodnych i stawów.

WNIOSKI Z BADAŃ RZEKI LEŚNA PRAWA PRZEPROWADZONYCH W 2010 ROKU

- 1) **Ogólna ocena jakości wód** w profilu pomiarowym zlokalizowanym na terenie gminy odpowiadała V klasie - poniżej Hajnówki w m. Topiło.
- 2) **Ocena przydatności do bytowania ryb** wykazała, że wody rzeki Leśnej nie spełniają kryteriów, jakim powinny odpowiadać wody do bytowania ryb w warunkach naturalnych
- 3) **Ocena podatności na eutrofizację**, wykazała przekroczenie wartości kryterialnych wskaźników OWO, azotu Kiejdahla i fosforu ogólnego oraz fosforanów w punkcie pomiarowym w m. Topiło.

TABELA NR 2 Klasyfikacja jednolitych części wód (JCW) rzek województwa podlaskiego za 2010 rok (stan na 31.06.2011r.).

Lp.	Nazwa jcw klasyfikowanej i KOD	Nazwa pkt pomiarowo- kontrolnego	Typ abiotyczny	Silnie zmieniona lub sztuczna jcw	Ppk zamyka jcw (T/N)	Wskaźniki decydujące o klasie	Klasyfikacja wskaźnika	EKOLOGICZNY STAN/ POTENCJAŁ	Wskaźniki decydujące o klasie	Klasyfikacja wskaźnika	STAN CHEMICZNY	STAN WÓD
1.	Leśna do Przewłoki PLRW2000232665249	Leśna- profil graniczny Topiło	23	N	T	Fitobentos	II	III	Benzo, inden	dobry	PSD	ZŁY
						Tlen rozp.	poniżej II					
						OWO	poniżej II					
						A.Kjeldahla	poniżej II					
						Fosfor org.	poniżej II					
						Tlen rozp.	poniżej II					

PSD- poniżej stanu dobrego

T, N – tak, nie

OWO-ogólny węgiel organiczny

IFPL- wskaźnik fitoplanktonowy

Źródło: Raport o stanie środowiska województwa podlaskiego w latach 2009-2010

6.4 Wody podziemne

Obszar miasta Hajnówki cechuje się odpowiednimi zasobami wód podziemnych. Większość zasobów wód podziemnych na terenie miasta nadaje się do bezpośredniego wykorzystania na cele gospodarcze, a po uzdatnieniu (usunięciu naturalnych pierwiastków, jakimi są żelazo i mangan) na cele konsumpcyjne.

RYSUNEK NR 1

Klasyfikacja stanu chemicznego wód podziemnych w 2010r.

Źródło: <http://www.wios.bialystok.pl/pdf/raport2009-2010.pdf>

TABELA NR 3 Klasyfikacja elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych w województwie podlaskim w 2010r. wg badań PIG.

Nr otworu	Miejscowość	Gmina	JCWP d	głębokość do stropu warstwy wodonośnej [m]	Użytkowanie	Klasa jakości (stan na listopad 2010)	Wskaźniki w klasie III jakości	Wsk. w kl.IV	Wsk. w kl.V
1678	Hajnówka	Hajnówka	57	133	Użytki rolne	III	Fe		

Klasyfikacja elementów fizykochemicznych:

- I – wody bardzo dobrej jakości
- II - wody dobrej jakości
- III - wody zadowalającej jakości
- IV - wody niezadowalającej jakości
- V – wody złej jakości

Źródło: <http://www.wios.bialystok.pl/pdf/raport2009-2010.pdf>

Wyniki przeprowadzonych w roku 2010 badań na terenie miasta Hajnówki, wykazały dominację wód reprezentujących dobry stan chemiczny (wody zaliczane do II klasy). O zaliczeniu do klasy III decydowały głównie podwyższone wartości Wskaźników naturalnych, niezwiązanych z antropopresją tj. żelaza i twardości wody.

Prawo ochrony środowiska w art. 98 stanowi, że wody podziemne i obszary ich zasilania podlegają ochronie polegającej na zmniejszeniu ryzyka zanieczyszczenia tych wód poprzez ograniczenie oddziaływania na obszary ich zasilania oraz utrzymywaniu równowagi zasobów tych wód. W tych celach tworzone są między innymi obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych, na zasadach określonych Prawem wodnym.

Najczęściej wody podziemne zanieczyszczone są lokalnie lub na większych obszarach różnymi substancjami chemicznymi, głównie są to azotany, fosforany, chlorki, siarczany i bardzo często substancje ropopochodne. Zanieczyszczenia siarczanami występują przede wszystkim na terenach uprzemysłowionych, azotanami i fosforanami na terenach rolniczych, są one także przyczyną degradacji zbiorników wodnych. Najpowszechniej występującymi przyczynami zanieczyszczeń wód podziemnych są wycieki z baz paliwowych i stacji sprzedaży paliw do pojazdów samochodowych.

6.5 Jakość powietrza atmosferycznego

Na poziom stężeń zanieczyszczeń w powietrzu mają wpływ: wielkość napływowej i lokalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza, warunki klimatyczne i topografia terenu.

Miasto Hajnówka charakteryzuje się zróżnicowaną rzeźbą terenu i warunkami klimatycznymi, co ma istotny wpływ na rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń. Miasto, znajduje się pod wpływem dominującej zachodniej cyrkulacji mas powietrza. Sprzyja to napływowi zanieczyszczeń z dalszych odległości, w tym z terenów uprzemysłowionych zachodniej i południowej Polski. Na stan czystości powietrza gminy miejskiej Hajnówka rzutują punktowe źródła emisji zanieczyszczeń. Duży udział w tym mają: zakłady przemysłowe, paleniska indywidualne (domowe), a także zanieczyszczenia komunikacyjne związane z ruchem pojazdów, głównie na trasie Białystok – Hajnówka, przejście graniczne Połowce oraz Bielsk Podlaski- Hajnówka– Białowieża.

Największy udział w zanieczyszczeniach mają substancje pochodzące z procesów energetycznego spalania paliw. Należy do nich dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla i pyły. Pozostałe zanieczyszczenia emitowane z zakładów przemysłowych zlokalizowanych na terenie miasta wynikają z rodzaju produkcji i stosowanej technologii. Wśród najczęściej występujących zanieczyszczeń technologicznych są: węglowodory alifatyczne, aromatyczne, benzyna, alkohole alifatyczne, węglowodory pierścieniowe, kwas octowy, butanol, ketony, formaldehyd, ksylen, amoniak oraz w mniejszej ilości inne zanieczyszczenia związane ze specyfiką produkcji zakładów.

W zakładach kontrolowanych przez WIOŚ w Białymstoku źródłami zanieczyszczeń do powietrza są procesy technologiczne, kotłownie węglowe, kotłownie na biomasę, kotły utylizacyjne, które nie posiadają urządzeń redukujących emisję, kotły olejowe, spalarnia odpadów medycznych oraz obrót substancjami zubożającymi warstwę ozonową (kontrolowanymi). Zagrożenie sprawiają również zanieczyszczenia pyłowe ze spalania paliw i z produkcji wyrobów ceramicznych. Gazowe związki nieorganiczne pochodzą głównie z dwutlenku węgla, dwutlenku siarki, tlenku węgla, ditlenków azotu.

Do zakładów kontrolowanych przez WIOŚ należą m.in.:

- Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Hajnówce,
- RINDIPOL S.A. w Chojnicach Ciepłownia w Hajnówce,
- "Gryfskand" sp. z o.o. w Gryfinie Oddział w Hajnówce - Zakład Produkcji Węgla Aktywnych,
- Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Hajnówce,

Do tej pory w poszczególnych zakładach kontrole nie wykazały przekroczenia dopuszczalnych wielkości emisji do powietrza. Zagrożenie występuje w stopniu niewielkim, czyli lokalnym i jest spowodowane głównie niską emisją z ogrzewania indywidualnego.

TABELA NR 4 Wielkość emisji w strefie podlaskiej woj. podlaskiego [Mg/rok].

strefa	Wielkość emisji (Mg/rok)				
	dwutlenek azotu	dwutlenek siarki	tlenek węgla	dwutlenek węgla	pył ogółem
podlaska	68,0	87,1	346,8	70701,1	123,5

Źródło: Ocena poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacja stref województwa podlaskiego w 2010 r. WIOŚ 2011r.

Oceny jakości powietrza wykonywane są w odniesieniu do obszaru strefy. W ustawie o zmianie ustawy – prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw, Dyrektywie 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy) od stycznia 2011 r. dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnianych w ocenach jakości powietrza obowiązuje nowy podział kraju na strefy. Ocena za rok 2010 wykonana została również w nowym układzie stref.

Strefę stanowią:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tys.,
- miasto (nie będące aglomeracją) o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys.,
- pozostały obszar województwa, nie wchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców.

Mając powyższe na uwadze, w województwie podlaskim, zgodnie z nowymi wytycznymi, występują dwie strefy: aglomeracja podlaska (powiat miasto Białystok) oraz strefa podlaska (pozostały obszar województwa podlaskiego do którego zaliczane jest miasto Hajnówka).

W przypadku SO₂ i pyłu widoczny jest wyraźny sezonowy rozkład stężeń w roku kalendarzowym – wyższe wartości odnotowano w sezonie zimowym (grzewczym). Prowadzony na terenie powiatu monitoring jakości powietrza wykazuje, że jakość powietrza ulega stałej poprawie. Uzyskane wyniki w horyzoncie kilkuletnim wykazują wprawdzie niewielki, ale stały spadek stężeń dwutlenku siarki i pyłu. Miasto Hajnówka należy do obszarów o średnim poziomie zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego. Jest to wynik zrealizowanych przedsięwzięć proekologicznych, zwłaszcza przez sektor energetyczny.

Ze względu na niski poziom substancji w powietrzu zakwalifikowano powiat hajnowski, a co za tym idzie i miasto Hajnówkę do strefy o klasie A, gdzie głównym celem działań jest utrzymanie jakości powietrza na tym samym lub lepszym poziomie.

TABELA NR 5 Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											
		SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	C ₆ H ₆	CO	O ₃ ¹⁾	As	Cd	Ni	BaP	PM2,5
strefa podlaska	PL2002	A	A	C	A	A	A	A	A	A	A	A	A

1)- wg poziomu docelowego

Źródło: Ocena poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacja stref województwa podlaskiego w 2010 r. WIOŚ 2011r

6.6 Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne

6.6.1 Hałas

Do podstawowych czynników mających wpływ na klimat akustyczny miasta zaliczyć należy komunikację drogową oraz w znacznie mniejszym stopniu hałas przemysłowy, którego uciążliwość ma charakter lokalny o stosunkowo niedużym zasięgu. Skala zagrożeń hałasem przemysłowym nie jest zbyt duża, a zasięg jego oddziaływania ma zwykle charakter lokalny.

Kryteria hałasu w środowisku są określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. Nr 120, poz.826).

W roku 2010 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku przeprowadził analizę uciążliwości hałasu przemysłowego. Po przeprowadzonych przez WIOŚ kontrolach w zakładach i stwierdzeniu przekroczeń hałasu, Starosta wydał decyzję określającą dopuszczalny poziom hałasu, a mianowicie:

- ✓ Firmie Forte S.A. w Hajnówce, decyzja RŚ.7638/1/2010 z dnia 16.02.2010 roku, badania wykazały przekroczenie hałasu na terenach mieszkalnych o 6,2 dB w porze dziennej.

Hałas komunikacyjny jest obecnie najpowszechniejszym i najbardziej uciążliwym źródłem hałasu w środowisku zurbanizowanym. Ciągły wzrost ilości pojazdów mechanicznych, przy jednoczesnym braku właściwych rozwiązań drogowych, braku obwodnic miejskich, złej jakości nawierzchni znacząco powiększa obszar środowiska o ponadnormatywnym hałasie drogowym.

Brak jest informacji na temat badań poziomu hałasu drogowego w latach 2010-2011, przy drogach wojewódzkich przebiegających przez miasto Hajnówkę.

6.6.2 Promieniowanie elektromagnetyczne

Wśród zidentyfikowanych, szkodliwych dla środowiska, rodzajów promieniowania powodowanego działalnością człowieka, wyróżnia się :

- **promieniowanie jonizujące**, pojawiające się w wyniku użytkowania zarówno wzbogaconych, jak i naturalnych substancji promieniotwórczych w energetyce jądrowej, ochronie zdrowia, przemyśle, badaniach naukowych,
- **promieniowanie niejonizujące**, pojawiające się wokół linii energetycznych wysokiego napięcia, radiostacji, pracujących silników elektrycznych oraz instalacji przemysłowych, urządzeń łączności, domowego sprzętu elektrycznego, elektronicznego itp.

Promieniowanie jonizujące

Ogólną sytuację radiacyjną w środowisku charakteryzują obecnie następujące wielkości podstawowe:

- Poziom promieniowania gamma, obrazujący zagrożenie zewnętrzne naturalnymi i sztucznymi źródłami promieniowania jonizującego, istniejące w środowisku lub wprowadzone przez człowieka,
- Stężenia naturalnych i sztucznych izotopów promieniotwórczych w komponentach środowiska, a w konsekwencji w artykułach spożywczych, obrazujące narażenie wewnętrzne ludzi w wyniku wchłonięcia izotopów drogą pokarmową.

Wymienione wielkości charakteryzuje naturalna zmienność, są one także w poważnym stopniu uzależnione od wprowadzonych do środowiska substancji promieniotwórczych w wyniku wybuchów jądrowych oraz katastrofy w Czarnobylu.

Promieniowanie niejonizujące

Głównymi źródłami promieniowania niejonizującego w środowisku są:

- Elektroenergetyczne linie napowietrzne wysokiego napięcia,
- Stacje radiowe i telewizyjne,
- Łączność radiowa, w tym CB radio, radiotelefony i telefonia komórkowa,
- Stacje radiolokacji i radionawigacji.

Znaczenie tego oddziaływania w ostatnich latach rośnie. Powodowane jest to przez rozwój radiokomunikacji oraz powstawanie coraz większej liczby stacji nadawczych radiowych i telewizyjnych (operatorów publicznych i komercyjnych). Dodatkowymi źródłami promieniowania niejonizującego są stacje bazowe telefonii komórkowej, systemów przywoławczych, radiotelefonicznych, alarmowych komputerowych itp., pokrywających coraz gęstszą siecią obszary dużych skupisk ludności, jak również coraz powszechniej stosowane radiotelefony przenośne.

Zagrożenie promieniowaniem niejonizującym może być stosunkowo łatwo wyeliminowane lub ograniczone pod warunkiem zapewnienia odpowiedniej separacji przestrzennej człowieka od pól przekraczających określone wartości graniczne.

W przepisach obowiązujących w Polsce ustalone są dopuszczalne poziomy elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego na terenach dostępnych dla ludzi. Szczegółnej ochronie podlegają obszary zabudowy mieszkaniowej, a także obszary, na których zlokalizowane są szpitale, żłobki, przedszkola, internaty.

Głównymi potencjalnymi źródłami zanieczyszczenia środowiska promieniowaniem elektromagnetycznym są:

- elektroenergetyczne linie napowietrzne wysokiego napięcia;
- stacje radiowe i telewizyjne;
- łączność radiowa, telefonia komórkowa itp.
- stacje radiolokacji i radionawigacji;
- obecność w środowisku radionuklidów naturalnych /jonizujące/;
- radionuklidy pochodzenia sztucznego, powstałe w wyniku działalności człowieka np. diagnostyce medycznej, przemyśle /jonizujące/.

Cały obszar miasta objęty jest zasięgiem wszystkich funkcjonujących w Polsce operatorów sieci komórkowej (GSM/GPRS). Dynamicznie zwiększa się ilość osób korzystających z Internetu (modemowy, ISDN (cyfrowy), DSL (stałe łącze), dostarczanego zarówno poprzez tradycyjne łącza, jak i drogą radiową.

Istniejąca pojemność central pozwala na rozbudowę systemu. Aby utrzymać ten stan rzeczy oraz na bieżąco móc zaspokajać potrzeby ludności miasta, istnieje potrzeba utrzymania w należytej sprawności technicznej istniejące urządzenia telekomunikacyjne i w miarę narastających potrzeb w tym zakresie rozbudowy linii rozdzielczych i abonenckich na terenach rozwijających się.

W chwili obecnej w miejscach dostępnych dla ludności, zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie źródeł promieniowania elektromagnetycznego nie stwierdzono przekraczania dopuszczalnych poziomów.

Na terenie miasta prócz stacji telefonii komórkowej, zlokalizowane są następujące źródła promieniowania elektromagnetycznego:

- elektroenergetyczne linie napowietrzne NN, WN 110 kV
- stacje elektroenergetyczne (GPZ 110/15 kV);
- stacje transformatorowe SN 15 kV;
- cywilne stacje radiowe CB o mocy około 10 W
- urządzenia nadawcze, diagnostyczne i inne, będące w posiadaniu policji, straży pożarnej, pogotowia i zakładów przemysłowych.

W celu ochrony krajobrazu przed negatywnym oddziaływaniem linie elektroenergetyczne, stacje nadawcze radiowo-telewizyjne, stacje bazowe telefonii komórkowej i inne obiekty radiokomunikacyjne, należy lokalizować poza miejscami objętymi szczególną ochroną. Należy także wprowadzić zasadę, że jeśli w bliskim sąsiedztwie planowana jest lokalizacja kilku obiektów radiowo-telewizyjnych lub obiektów radiokomunikacyjnych, to muszą one być lokalizowane na jednej konstrukcji wsporczej.

6.7 Gospodarka odpadami

Miasto Hajnówka wywiązało się z obowiązku wynikającego z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach art. 3 pkt 3, który mówi o konieczności prowadzenia przez gminy ewidencji umów zawartych na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Prowadzenie powyższej ewidencji jest rodzajem monitoringu w stosunku do odsetka mieszkańców objętych zorganizowaną zbiórką. Na terenie miasta funkcjonują dwie firmy zajmujące się odbiorem i wywozem odpadów komunalnych, są to:

- MPO Sp z o.o. Białystok, ul. 27 Lipca 62 Białystok,
- Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp z o.o., ul. Łowcza 4 Hajnówka.

Z terenu miasta Hajnówka w roku 2010¹ zebrano ogółem- 2 490,12 Mg zmieszanych odpadów komunalnych, natomiast w roku 2011² zebrano 3 040,70 Mg zmieszanych odpadów komunalnych.

Głównym źródłem powstawania zmieszanych odpadów komunalnych są gospodarstwa domowe z których w roku 2010 zebrano 1 200,99 Mg co stanowi 48,23 % ogólnej wielkości zebranych zmieszanych odpadów komunalnych z 2 901 budynków mieszkalnych objętych zbieraniem odpadów z gospodarstw domowych.

W m. Hajnówka firmy MPO i PUK odbierają odpady selektywnie zbierane za odpłatnością. PUK każdemu właścicielowi, z którym ma podpisaną umowę rozdaje worki do selektywnej zbiórki odpadów. Odpady zbierane selektywnie są odbierane bezpłatnie. Na osiedlach wielorodzinnych ustawione są kontenery do selektywnego zbierania odpadów.

Selektywną zbiórką odpadów w latach 2009, 2010 objętych było – odpowiednio 87% i 88% mieszkańców miasta. Na zwiększenie skuteczności selektywnej zbiórki miały wpływ inwestycje umożliwiające selektywną zbiórkę odpadów „u źródła” (ogólnodostępne pojemniki, zaopatrywanie mieszkańców w worki do selektywnej zbiórki).

W mieście Hajnówka zorganizowano zbiórkę przeterminowanych leków w aptekach prywatnych. Zebrano 32 kg odpadów.

Na terenie gminy miejskiej Hajnówka znajduje się jedno składowisko odpadów będących w trakcie monitoringu po zakończeniu rekultywacji:

- Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Poryjewie- gmina miejska Hajnówka.

Na terenie gminy, nie ma czynnych, jak i w trakcie rekultywacji obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych. Nie ma również czynnych składowisk odpadów niebezpiecznych oraz składowisk odpadów, na których są składowane odpady zawierające azbest.

W latach 2009-2010 zwiększyła się aktywność w zakresie działań związanych z utylizacją azbestu. Miasto Hajnówka korzystało z dofinansowania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W 2009 roku usunięto z terenu gminy miejskiej Hajnówka 33,99 Mg wyrobów zawierających azbest, natomiast w 2010 roku – 55,96 Mg.

Zgodnie z założeniami WPGO województwo zostało podzielone na 4 Regiony Gospodarki Odpadami, w ramach których zaplanowane zostało stworzenie regionalnych systemów gospodarowania odpadami opartych na Zakładach Zagospodarowania Odpadów (ZZO). Zakłady te o przyjętej przepustowości wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego minimum przez 150 tys. mieszkańców mają zapewnić kompleksową obróbkę odpadów na terenie województwa. Miasto Hajnówka zaliczane jest do Regionu Południowego.

6.8 Walory przyrodnicze i krajobrazowe

Charakterystyka ogólna flory i fauny

¹ Źródło: www.stat.gov.pl, ostatek dane 2010r.

² Źródło: dane z Urzędu Miejskiego w Hajnówce.

Hajnówka leży na terenie o dużej różnorodności flory i fauny, bezpośrednio sąsiadując z dużym kompleksem leśnym, jaki tworzy Puszcza Białowieska.

Flora roślin naczyniowych Puszczy Białowieskiej reprezentowana jest przez ponad 1000 gatunków. Spośród 61 gatunków prawnie chronionych wiele jest tu dość pospolitych (wawrzynek wilczelyko, widłak jałowcowaty, lilia złotogłów, orlik pospolity), ale znajdują się też gatunki ginące wpisane do Polskiej Czerwonej Księgi Roślin (wierzba borówkolistna, fiołek torfowy, turzyca luźnokwiatowa, kukuczka kapturkowata, miódokwiat krzyżowy). Bogactwo roślin zarodnikowych jest tu wyjątkowo duże. Ich liczbę szacuje się na prawie 4000 gatunków, w tym: ponad 350 gat. porostów, 250 gat. mchów oraz przeszło 3000 gat. grzybów. W Puszczy stwierdzono występowanie 26 gatunków drzew i 55 gatunków krzewów.

Świat zwierzęcy Puszczy reprezentowany jest przez występowanie: 58 gat. ssaków, 250 gat. ptaków (239 w części polskiej, w tym 177 gat. lęgowych), 7 gat. gadów, 12 gat. płazów, 24 gat. ryb. Liczbę gatunków owadów szacuje się na ok. 10000, w tym ponad 2400 gat. Chrząszczy i około 1100 gat. motyli.

Hajnówka jest miastem bogatym w zielen, w tym w zielen wysoką. Jest to efektem występowania przy ulicach pasów zieleni przydrożnej oraz różnej wielkości skwerów i zieleńców, a także zieleni działkowej i przydomowej w dzielnicach o zabudowie indywidualnej.

Powierzchnia gruntów leśnych wynosi 103,00 ha, z czego 1/3 to lasy nie stanowiące własności skarbu państwa.

6.8.1 Lasy

Lasy spełniają wielorakie funkcje, wynikające z potencjału biotycznego ekosystemów leśnych i preferencji społecznych. Są to funkcje ekologiczne (ochronne), gospodarcze (produkcyjne) i społeczne (socjalne). Funkcje lasu mają charakter współzależny, a płynące z użytkowania lasów korzyści dla społeczeństwa są wielkościami nieograniczonymi.

W bezpośrednim sąsiedztwie miasta funkcjonuje „Leśny Kompleks Promocyjny Puszcza Białowieska”, którego celem jest realizacja założeń kompleksowej polityki trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz gospodarki leśnej opartej na podstawach ekologicznych. Podstawowym celem gospodarki leśnej jest dążenie do zachowania trwałości lasu o charakterze zbliżonym do naturalnego. Funkcje ochronne lasu mają zapewnić zachowanie naturalnych warunków ekosystemów leśnych, korzystny wpływ lasu na środowisko przyrodnicze, w tym na gleby i stosunki wodne oraz na krajobraz, zdrowie i kulturę ludności. Powinna być także zapewniona ochrona miejsc lęgowych i ostoi wszystkich gatunków bytujących zwierząt, w szczególności gatunków rzadkich i chronionych.

Lasy występują w jednym zwartym kompleksie Puszcza Białowieska oraz oddzielonych od siebie kompleksach. Najliczniej występują tu bory sosnowe, spotykane na ubogich i średnio żyznych siedliskach świeżych, wilgotnych i bagiennych. Sosna zwyczajna jest podstawowym gatunkiem lasotwórczym, posiada tu optymalne warunki rozwojowe i wykształca bardzo wartościowe ekotypy znane szeroko jako sosna mazurska i sosna supraska. Kolejnym gatunkiem o zasadniczym znaczeniu w Krainie II jest świerk pospolity. występujący jako gatunek panujący w niektórych drzewostanach, tworząc zespoły niżowych świerczyn borealnych. W Puszczy Białowieskiej osiąga on wysokość do 51 m.

TABELA NR 6 Zestawienie powierzchni gruntów leśnych i lesistości [ha].

Jednostka terytorialna	Grunty leśne ogółem	Lasy ogółem	Grunty leśne publiczne ogółem	Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	Grunty leśne prywatne	Lesistość
	[ha]						[%]
Hajnówka- miasto	103,00	82,50	77,60	67,80	67,80	25,40	3,90

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl – ostatnie dane z 2011r

6.8.2 Formy ochrony przyrody

Ważnym elementem polityki ekologicznej państwa są obecnie wielkoprzestrzenne obszary chronione, które łącznie obejmują już ponad 30 % powierzchni kraju. Na system obszarów chronionych składają się: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe i obszary chronionego krajobrazu.

„Zgodnie z art. 6 ust 1 obowiązującej ustawy o ochronie przyrody poddanie pod ochronę następuje przez: tworzenie parków narodowych, uznawanie określonych obszarów za rezerваты przyrody, tworzenie parków krajobrazowych. Wyznaczenie obszarów chronionego krajobrazu, wprowadzanie ochrony gatunkowej roślin i zwierząt, wprowadzanie ochrony w drodze uznania za: pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, obszary NATURA 2000”.

Na terenie miasta Hajnówka występują użytki ekologiczne o łącznej powierzchni 22,6 ha. Tereny te zostały uznane za użytki ekologiczne ekosystemów bagiennych i zostały objęte ochroną rozporządzeniem nr 6/97 Wojewody Białostockiego z dnia 7 sierpnia 1997 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne ekosystemów bagiennych i objęcia ich ochroną. Są to obszary łąk objęte opieką przez Północno - Podlaskie Towarzystwo Ochrony Ptaków. Na obszarze łąk utworzyło ono społeczny rezerwat przyrody „Górnianckie Łąki” obejmujący szerokie kotlinowe rozszerzenie doliny rzeki Chwiszczej, dopływu rzeki Leśnej, wpadającej do Bugu na terenie Białorusi. Dolina zajęta jest przez mozaikę zabagnionych obniżień i suchszych wyniesień. W obniżeniach występują urozmaicone zbiorowiska wielkoturzycowe i niewielkie powierzchnie turzycowisk mszystych. Wyniesienia zajmują wilgotne łąki. 30% powierzchni ostoi jest użytkowane rolniczo jako pastwiska i łąki kośne. W ostoi gniazdują 62 gatunki ptaków: między innymi cyraneczka, cyranka, płaskonos, błotniak zbożowy, kropiatka, dublet, rycyk, sowa błotna, czapla siwa. Ostoja jest żerowiskiem gadożerów, orlików krzykliwych, orzełków włochatych i puchaczy gniazdujących w Puszczy Białowieskiej.

TABELA NR 7 Powierzchnie o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronione.

Jednostka terytorialna	Ogółem	Paki Narodowe	Rezerваты przyrody	Obszary chronionego krajobrazu	Pozostałe formy ochrony przyrody	Użytki ekologiczne
	[ha]					
Hajnówka- gmina miejska	22,6	0	0	0	0	22,6

Źródło: www.stat.gov.pl – ostatnie dane za 2010 r.

POMNIKI PRZYRODY

Na terenie miasta 60 drzew zostało objętych ochroną konserwatorską i zostały one

SIEĆ NATURA 2000

Natura 2000 to sieć obszarów chronionych na terenie państw członkowskich Unii Europejskiej. Celem wyznaczania tych obszarów jest ochrona cennych pod względem przyrodniczym i zagrożonych składników różnorodności biologicznej w państwach Unii Europejskiej. W skład sieci Natura 2000 wchodzi:

- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) – wyznaczone na podstawie Dyr. Rady 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, tzw. Dyrektywa Ptasia,
- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) – wyznaczone na podstawie Dyr. Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, tzw. Dyrektywa Siedliskowa.

Na terenie miasta Hajnówka występują tereny (6,387 ha- tj.0,3% ogólnej powierzchni miasta) wchodzące w skład sieci kompleksu leśnego Puszczy Białowieskiej (63 147,6 ha) objętego siecią obszarów Natura 2000 jako obszar specjalnej ochrony ptaków i specjalny obszar ochrony.

- Obszary SOO (zatwierdzone Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011r.)
  - PLC 200004 – Puszcza Białowieska – 63 147,6 ha
- Obszary OSO (wyznaczone rozp. MŚ z dnia 12.01.2011r.w sprawie Obszarów Specjalnej Ochrony Ptaków – Dz.U. Nr 25, poz. 133 ze zm.)
  - PLC 200004 – Puszcza Białowieska – 63 147,6 ha,

Puszcza Białowieska

Powierzchnia : 63147.6 ha

Kod obszaru : PLC200004

Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000: OSO + SOO (na mocy obu dyrektyw)

Status obszaru : obszar wyznaczony [Rozporządzeniem Ministra Środowiska]

Ostoja obejmuje zwarty kompleks leśny, w którym dominują lasy liściaste o dużym stopniu naturalności i wysokiej różnorodności biologicznej. Stwierdzono w niej 44 gatunki ptaków umieszczonych w załączniku I Dyrektywy Ptasiej oraz 12 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. W przypadku niektórych, jak muchołówka białoszyja czy orzełek, Puszcza Białowieska stanowi miejsce bytowania przynajmniej połowy krajowej populacji gatunków. Dla wielu innych, np.: dzięcioła biało-grzbiatego, średniego czy trójpalczastego, a także lelka, sóweczki i włośchatki, jest jedną z najważniejszych ostoi w kraju. Ogółem w puszczy stwierdzono gniazdowanie 240 gatunków ptaków, co stawia tę ostoję wśród najważniejszych europejskich ostoi ptasich. Niezwykle jest całe bogactwo przyrodnicze puszczy. Dotychczas stwierdzono w niej ok. 11 tys. gatunków zwierząt, 1020 gatunków roślin naczyniowych, 260 gatunków mchów, 325 gatunków porostów oraz ok. 1200 gatunków grzybów wielkoowocnikowych. Pod wieloma względami, przyroda puszczańska stanowi unikat na skalę krajową, europejską, a nawet światową. To tutaj żyje największa na świecie populacja żubrów, tu spotkany jest kompletny zestaw gatunkowy ssaków kopytnych Polski, a także niemal pełny skład krajowy ssaków i ptaków drapieżnych. Dzięki obecności w lesie dużej ilości obumarłej martwej materii, puszcza stanowi ostoję wielu rzadkich gatunków bezkręgowców, a w przypadku niektórych gatunków jest to jedyne znane ich stanowisko w Polsce. Aż 36 gatunków zwierząt występujących w puszczy, znajduje się w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej. W tym samym załączniku znalazło się jeszcze 6 gatunków roślin naczyniowych, obecnych w tej ostoi. Niemal połowę obszaru tworzą grądy, czyli lasy, w których

drzewostan tworzą głównie dęby, lipy i graby. Obniżenia terenu oraz doliny puszczańskich rzek Narewki, Hwoźnej, Orłówki i in. porastają lasy łąkowe z dominującym jesionem i olszą, a zatorfionych ich fragmentach wykształciły się subborealne świerczyny na torfie, olsy, brzeziny bagienne i bagienne lasy sosnowo-brzozowe. Z kolei na terenach wywyższonych, szczególnie na glebach piaszczystych i żwirowych dominują bory mieszane, a gdzieniegdzie spotykane są reliktywne grądy wysokie i świetliste dąbrowy. Ubogie piaski eoliczne i wydmy porastają bory brusznicowe i czernicowe, miejscami również chrobotkowe. W mokrych obniżeniach terenu pomiędzy wydmami wykształciły się bory bagienne i bezleśne torfowiska wysokie. W pozbawionych lasu częściach dolin rzecznych spotyka się zarośla wierzbowe, wilgotne łąki, ziołorośla, a czasem również łąki kośne, zaś w rejonach podtopionych - szuwary trzcinowe i turzycowe. W przekształconych fragmentach puszczy - przy drogach i nasypach kolejek wąskotorowych - wytworzyły się murawy kserotermiczne. Łącznie ok. 80% ostoi zajmują lasy porastające siedliska wymienione w załączniku I Dyrektywy Siedliskowej. Oprócz nich, na bezleśnych obszarach ostoi występują dalsze siedliska z tego załącznika. W sumie, na terenie ostoi, odnotowano 17 typów siedlisk z załącznika I.

RYSUNEK NR 2 *Obszar Natura 2000 na terenie województwa podlaskiego.*
Źródło: <http://www.wios.bialystok.pl/pdf/raport2009-2010.pdf>

SIEĆ ECONET

Sieć ECONET-POLSKA pokrywa 46 % kraju. Składa się ona z obszarów węzłowych i łączących je korytarzy ekologicznych, wyznaczonych na podstawie takich kryteriów, jak naturalność, różnorodność, reprezentatywność, rzadkość i wielkość. Wyznaczono ogółem 78 obszarów węzłowych (46 międzynarodowych i 32 krajowe, które razem obejmują 31 % powierzchni kraju) oraz 110 korytarzy ekologicznych (38 międzynarodowych i 72 krajowe, które razem obejmują 15 % powierzchni kraju).

Sieć ECONET-POLSKA zawiera w sobie również obszary prawnie chronione (parki narodowe i krajobrazowe oraz rezerwaty), ostoje przyrody CORINE lub ważne ostoje ptaków, które najczęściej są "wbudowane" w najcenniejsze fragmenty obszarów węzłowych jako tzw. biocentra

(regionalne i lokalne). Większość z wytyczonych w sieci ECONET-PL korytarzy ekologicznych nawiązuje do dolin rzecznych.

W systemie krajowej sieci ekologicznej ECONET- POLSKA miasto Hajnówka położone jest w obrębie korytarza ekologicznego znajdującego się we wschodniej części gminy wiejskiej Hajnówka, określony, jako obszar węzłowy o znaczeniu międzynarodowym o symbolu 29 M. Powierzchnia obszaru wynosi 1059 km². W obrębie obszaru znajduje się park narodowy i 13 rezerwatów.

Za obszar węzłowy uznano całą Puszcze Białowieską z przyległymi terenami bagiennymi i leśnymi, w której zachowały się liczne fitocenozy o charakterze zbliżonym do naturalnego, najczęściej o charakterze subborealnym, ale także (nie występujące na terenie parku narodowego) świetliste dąbrowy *Potentilla albae-Quercetum*, występujące tu na granicy zasięgu. Obszar ten ma kontynuację po stronie białoruskiej, przy czym jest tam w całości objęty ochroną.

Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach *Programu...* mają na celu poprawę stanu środowiska na terenie miasta zgodnie z misją:

„ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ MIASTA HAJNÓWKA
PRZY POPRAWIE I PROMOCJI ŚRODOWISKA NATURALNEGO”.

W związku z rozwojem gospodarczym regionu, wzrostem inwestycji, poziomu życia mieszkańców, presji na obszary cenne przyrodniczo i niezurbanizowane, zwiększeniem zapotrzebowania na surowce doprowadzenie do sytuacji w której nastąpiłby brak realizacji zapisów *Programu...* prowadzi do znaczącego pogorszenia wszystkich komponentów środowiska.

Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji *Programu...*

- pogorszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych w związku ze zwiększonym niekontrolowanym zrzutem nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych,
- zmniejszanie się zasobów wodnych,
- utrata różnorodności biologicznej i cennych przyrodniczo terenów,
- pogorszenie jakości powietrza w związku z fatalnym stanem nawierzchni dróg, emisji spalin oraz emisji z indywidualnych źródeł ciepła,
- zwiększająca się liczba mieszkańców narażonych na ponadnormatywne natężenie hałasu,
- zwiększająca się liczba mieszkańców narażonych na promieniowane elektromagnetyczne,
- zwiększona emisja pyłów i gazów do atmosfery,
- pogorszenie jakości powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych, gleby, zasobów leśnych w wyniku powstawania nielegalnych miejsc składowania odpadów komunalnych,
- spalanie odpadów w paleniskach domowych,
- niewłaściwie postępowanie z odpadami zawierającymi azbest,

Taki stan środowiska będzie negatywnie wpływał na zdrowie i standard życia ludzi.

6.9 Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Na obecnym etapie rozpoznania nie stwierdzono znaczącego negatywnego oddziaływania na cele, przedmioty ochrony i integralność obszarów Natura 2000 zapisów projektu aktualizacji „Programu ochrony środowiska dla Miasta Hajnówka na lata 2012-2016”. Nie stwierdzono również znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko, ludzi, dobra materialne i zabytki projektów

przewidzianych do realizacji w analizowanym projekcie Programu ochrony środowiska dla Miasta Hajnówka.

W zależności od skali przedsięwzięcia może zaistnieć konieczność przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w tym na obszary Natura 2000 (cel, przedmiot i integralność obszaru).

7 ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

1.1 Zasoby przyrodnicze

Miasto Hajnówka leży na terenie o dużej różnorodności flory i fauny, bezpośrednio sąsiadując z dużym kompleksem leśnym, jaki tworzy Puszcza Białowieska. Ogół tych warunków stworzył sprzyjające warunki dla środowiska przyrodniczego, które jest zachowane w dużym stopniu w stanie naturalnym lub bardzo zbliżonym do naturalnego.

Tereny chronione występujące na obszarze Miasta Hajnówka obejmują 22,6 ha, czyli 1,06% jego powierzchni. Składają się na nie użytki ekologiczne. Na terenie miasta Hajnówka występują tereny (6,387 ha- tj.0,3% ogólnej powierzchni miasta) wchodzące w skład sieci kompleksu leśnego Puszczy Białowieskiej (63 147,6 ha) objętego siecią obszarów Natura 2000 jako obszar specjalnej ochrony ptaków i specjalny obszar ochrony.

W systemie krajowej sieci ekologicznej ECONET- POLSKA miasto Hajnówka położone jest w obrębie korytarza ekologicznego znajdującego się we wschodniej części gminy wiejskiej Hajnówka, określony, jako obszar węzłowy o znaczeniu międzynarodowym o symbolu 29 M. Powierzchnia obszaru wynosi 1059 km². W obrębie obszaru znajduje się park narodowy i 13 rezerwatów.

Za obszar węzłowy uznano całą Puszcę Białowieską z przyległymi terenami bagiennymi i leśnymi, w której zachowały się liczne fitocenozy o charakterze zbliżonym do naturalnego, najczęściej o charakterze subborealnym, ale także (nie występujące na terenie parku narodowego) świetliste dąbrowy *Potentilla albae-Quercetum*, występujące tu na granicy zasięgu. Obszar ten ma kontynuację po stronie białoruskiej, przy czym jest tam w całości objęty ochroną. W projekcie tym priorytetem stały się korytarze ekologiczne ciągnące się wzdłuż cieków wodnych. Kolejny projekt zakładał powiązanie sieci ECONET-PL z Krajowym Systemem Obszarów Chronionych, ze szczególnym uwzględnieniem spójności terenów Natura 2000 i inne projekty.

Korytarze ekologiczne pełnią swoje funkcje tylko wtedy, gdy są ciągłe i drożne na całej swej długości. Podstawowe zagrożenia dla funkcjonowania korytarzy migracyjnych:

- rozwój sieci transportowej-budowa nowych autostrad i dróg ekspresowych które wymagają grodzienia (fizyczna bariera ekologiczna); modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i w następstwie zwiększenie natężenia ruchu, wraz z tym zwiększenie śmiertelności zwierząt na drogach,
- budowa obiektów przemysłowych, centrów handlowych, logistycznych, warsztatów, magazynowe poza obszarem zabudowanym, wzdłuż głównych dróg – rozciągnięcie strefy zurbanizowanej, powstanie przewężeń korytarza ekologicznego,
- chaotyczna zabudowa obszarów wiejskich – szczególnie wzdłuż głównych dróg, powoduje powstanie wielokilometrowej bariery z przylegających do siebie ogrodzonych posesji,
- budownictwo w bezpośredniej bliskości cieków wodnych – coraz dłuższe odcinki cieków wodnych znajdują się w obrębie gęstej zabudowy, brzegi są degradowane, a cieki wodne poddane regulacji,
- rozwój budownictwa rekreacyjnego i hałaśliwych form rekreacji – przeznaczanie pod budownictwo rekreacyjne (domki letniskowe) coraz większych obszarów, wykorzystanie lasu do hałaśliwych form rekreacji (jazda motorami crossowymi i samochodami terenowymi po drogach leśnych, szlakach turystycznych)

Ochrona korytarzy ekologicznych w gminie miejskiej:

- uwzględnienie korytarzy ekologicznych w planach zagospodarowania przestrzennego,
- budowa przejść dla zwierząt – dotyczy miejsc gdzie przecinają się drogi i linie kolejowe już istniejące (o najwyższym natężeniu ruchu) z korytarzami ekologicznymi; jednoczesna budowa

przejść dla zwierząt wraz z budową nowych dróg; na drogach już istniejących o mniejszym natężeniu ruchu w miejscach przecięcia korytarzy migracyjnych, umieszczenie odpowiednich znaków informujących o tym oraz ograniczenie prędkości

- ochrona dolin rzecznych – poprzez zaniechanie zabudowy brzegów, regulacji koryt rzecznych ; rewitalizacja najbardziej zdegradowanych odcinków rzek,
- zalesienia – dotyczy korytarzy migracyjnych, gdzie płaty lasu w obrębie takiego korytarza są oddalone od siebie na odległość powyżej 1 km (z wyłączeniem cennych przyrodniczo siedlisk nieleśnych)
- ochrona przed dalszą zabudową odcinków korytarzy ekologicznych o znacznych przewężeniach spowodowanych bezpośrednim sąsiedztwem terenów zurbanizowanych.

W ramach ochrony przyrody na terenie miasta Hajnówka proponuje się:

- optymalne i racjonalne wykorzystywanie przestrzeni przyrodniczej;
- kształtowanie obszarów zieleni urządzonej;
- ochronę lasów i bioróżnorodności;
- kształtowanie systemu obszarów chronionych miasta w ciągłości z terenami otaczającymi (defragmentacja ekosystemów).
- ochronę dziko żyjących gatunków zwierząt i roślin oraz ich siedlisk
- tworzenie sieci ścieżek rowerowych i tras turystycznych
- zrównoważony rozwój turystyki

W tabeli poniżej przedstawiono oddziaływanie skutków realizacji Programu w postaci grupy przedsięwzięć na wartości przyrodnicze dla następujących form ochrony przyrody: Obszaru Chronionego Krajobrazu „Puszcza Białowieska”, pomników przyrody i użytków ekologicznych, a także na chronione gatunki roślin, zwierząt i grzybów, uwzględniające zakazy odnoszące się do tych form ochrony przyrody.

TABELA NR 8 Oddziaływanie na wartości przyrodnicze form ochrony przyrody.

Lp.	Wyszczególnienie	Zakazy mogące odnosić się do planowanych inwestycji	Projekty w zakresie gospodarki drogowej i termomodernizacji
1.	Obszar Chronionego Krajobrazu „Puszcza Białowieska”	1) zakaz zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką; 2) zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych; 3) zakaz wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu; 4) zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych; 5) zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub	Przedsięwzięcia z zakresu gospodarki gospodarki wodno-ściekowej nie będą oddziaływać negatywnie na Obszar Chronionego Krajobrazu „Puszcza Białowieska” ze względu na poprawę jakości powietrza

Lp.	Wyszczególnienie	Zakazy mogące odnosić się do planowanych inwestycji	Projekty w zakresie gospodarki drogowej i termomodernizacji
		<p>zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;</p> <p>6) zakaz likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;</p> <p>7) zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.</p> <p>2. Zakazy określone w ust. 1 pkt 3 i 4 nie dotyczą części Obszaru, na których położone są złoża kopalin:</p> <p>1) udokumentowane do dnia 31 grudnia 2004 r., których dokumentacje zostały zatwierdzone przez właściwy organ administracji geologicznej;</p> <p>2) udokumentowane na podstawie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie, udzielonych do dnia 31 grudnia 2004 r.;</p> <p>3) udokumentowane na podstawie informacji geologicznych zawartych w dokumentacjach sporządzonych i zatwierdzonych przez właściwy organ administracji geologicznej do dnia 31 grudnia 2004 r.</p> <p>4) o zmierzonej działalności nieprzekraczającej 2 ha przy przewidywanym wydobyciu kopalin w roku kalendarzowym nieprzekraczającym 20 000 m³ i bez użycia materiałów wybuchowych zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 1994r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005r. Nr 228, poz. 1947 z późn.zm.), na działkach o numerach ewidencyjnych: 369, 368, 367, 393, 395, 398 obręb Olchówka, gmina Narewka,</p> <p>5) Krzywiec położone na działce o nr ewidencyjnym 167, obręb wsi Krzywiec, gm. Narew.</p> <p>3. Zakaz określony w ust. 1 pkt 7 nie dotyczy części Obszaru, stanowiących:</p> <p>1) tereny, dla których obowiązują plany zagospodarowania przestrzennego;</p> <p>2) tereny, które były przeznaczone na cele zabudowy w planach zagospodarowania przestrzennego uchwalonych przed dniem 1 stycznia 1995 r., które utraciły moc z dniem 31 grudnia 2003 r.;</p> <p>3) tereny ogólnodostępnych plaż i kąpielisk,</p>	
2.	pomniki przyrody	zakaz niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru,	Inwestycje muszą być zlokalizowane poza obszarami
3.	użytki ekologiczne	<p>zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych,</p> <p>zakaz uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby,</p> <p>zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej,</p> <p>zakaz likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych,</p>	występowania pomników przyrody, poza, użytkami ekologicznymi.

Lp.	Wyszczególnienie	Zakazy mogące odnosić się do planowanych inwestycji	Projekty w zakresie gospodarki drogowej i termomodernizacji
		zakaz zmiany sposobu użytkowania ziemi,	
4.	Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów	-	Na obecnym etapie rozpoznania nie przewiduje się niszczenia siedlisk chronionych roślin, zwierząt i grzybów. Zachodzi konieczność wykonania inwentaryzacji chronionych gatunków i w przypadku ich stwierdzenia konieczne jest przeniesienie gatunków lub ich siedlisk po uprzednim uzyskaniu odpowiedniego zezwolenia w myśl art. 51 i 52 ustawy o ochronie przyrody.

Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach *Programu...* mają na celu poprawę stanu środowiska na terenie miasta i nie będą kolidowały z przewidywanymi kierunkami ochrony środowiska z ustalonymi normami i zakazami określonymi w powiązanych dokumentach lub z przepisami prawa:

- Rozporządzenia Nr 7/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 25 lutego 2005 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Puszcza Białowieska” (Dz.U.Nr 54, poz. 720 ze zm.)

Działania przewidziane do realizacji w ramach *Programu...* nie będą powodować kolizji z zakazami obowiązującymi dla tych obszarów. Określone w SDF-ach dla Specjalnych Obszarów Ochrony:

- Puszcza Białowieska (PLC 200004),
- Obszarów Specjalnej Ochrony: Puszcza Białowieska (PLC 200004),

w kontekście zagrożeń dla środowiska.

1.2 Powierzchnia ziemi

Pod względem typologicznym gleby miasta Hajnówka są bardzo mało zróżnicowane. W zachodniej i północno-zachodniej części miasta dominującym typem są gleby pseudobielicowe (A) zaliczane głównie do IVa i IVb klasy bonitacyjnej, lokalnie do klasy IIIb użytków ornych. Natomiast w południowej, wschodniej i północno-wschodniej części miasta dominującym typem są gleby piaskowe różnych typów genetycznych (AB) – bielcowe, rdzawe, brunatno-kwaśne, zaliczane przeważnie do V i VI klasy bonitacyjnej użytków ornych. W obrębie doliny rzeki Leśnej oraz w innych dolinach mniejszych cieków i zagłębieniach terenowych stanowiących użytki zielone występują głównie gleby murszowo-mineralne i czarne ziemie zaliczane przeważnie do IV i V klasy bonitacyjnej użytków zielonych przy znacznym udziale klasy VI.

Gleby powiatu hajnowskiego i miasta Hajnówki cechują się niską zawartością składników pokarmowych (azot, fosfor, potas) w glebie. Ocenia się, że niedobory tych składników występują na 35% - 65% powierzchni użytków rolnych, w zależności od gminy.

Nasilające się stałe wpływy różnorodnych form działalności przemysłowej, rolniczej i urbanizacyjnej przyczyniają się do znacznych zmian w naturalnych warunkach glebowych. Zmiany te przejawiają się w postaci szeregu form degradacji pokrywy glebowej i prowadzą do wytworzenia gleb o zmienionym profilu i właściwościach fizykochemicznych. Procesy degradacji gleb związane są przede wszystkim z:

- rejonami intensywnej produkcji rolnej i hodowlanej,
- rejonami budowy nowych osiedli mieszkaniowych,
- tras komunikacyjnych,
- terenami przemysłowymi,
- miejscami składowania odpadów.

Przekształcenia mechaniczne gleb powodowane są przez zabudowę terenu, utwardzanie i ubicie podłoża, zdjęcie pokrywy glebowej lub jej wymieszanie z elementami obcymi (np. gruzem budowlanym) oraz w wyniku formowania wykopów i wyrównań. Ważną rolę odgrywa emisja zanieczyszczeń powietrza i opad zanieczyszczeń oraz procesy chemicznego degradowania gleb przez niewłaściwie prowadzoną gospodarkę ściekową i odpadową. Do specyficznych form degradacji gleb w obszarach miejsko – przemysłowych należy zaburzenie stosunków hydrogeologicznych, występujących przy eksploatacji surowców naturalnych. W obszarach dolinnych źródłem zanieczyszczeń gleb są wylewy rzek, zwłaszcza tych, które prowadzą wody zanieczyszczone.

Tereny poprzemysłowe mieszczą w sobie cały szereg typów terenu, który na skutek różnych funkcji użytkowych uległ degradacji w stosunku do stanu pierwotnego. Nie istnieje jednorodna i oficjalnie obowiązująca klasyfikacja tych terenów. Szereg opracowań i dokumentów pozwala wyróżnić następujące ich rodzaje:

- zwały odpadów chemicznych i osadów ściekowych,
- tereny przesuszone i nieużytkowane,
- zalewiska,
- tereny zabagnione,
- tereny produkcyjne,
- nieużytki zielone.

Elementem pozwalającym uporządkować problemy związane z przekształceniami terenów poprzemysłowych i zdegradowanych są systematyczne badania oceniające możliwości ich rekultywacji i ponownego zagospodarowania. Oprócz wyżej wspomnianych terenów dodatkowym problemem jest zagospodarowanie znacznej ilości towarzyszących im obiektów poprzemysłowych. Do obiektów tych zalicza się obiekty kubaturowe, inżynierskie i różnego typu sieci. Ze względu na uwarunkowania dziejowe, niektóre z tych obiektów posiadają wartość zabytkową i objęte są ochroną konserwatorską. Istotnym czynnikiem utrudniającym proces przekształcania terenów poprzemysłowych jest rozdrobnienie praw własnościowych tychże terenów.

W Hajnówce, podobnie jak w całym kraju nie istnieje rozwiązanie systemowe ukierunkowane na procesy przekształcania terenów poprzemysłowych. Nie istnieje również obowiązująca ich klasyfikacja. Klasyfikacja taka istotna jest dla uruchomienia spójnego procesu rozwiązywania problemów dotyczących terenów poprzemysłowych. Utrudnieniem rozwiązania kwestii terenów poprzemysłowych jest brak odpowiedniej ich inwentaryzacji, tzn. zawierającej informacje dotyczące zarówno wielkości terenu, praw własności, gęstości występowania ich na przedmiotowym obszarze, stopnia degradacji, uwarunkowań lokalizacyjnych oraz możliwości (podatności) na przekształcenia.

1.3 Wody podziemne i powierzchniowe

Obszar miasta Hajnówka cechuje się odpowiednimi zasobami wód podziemnych. Większość zasobów wód podziemnych na terenie miasta nadaje się do bezpośredniego wykorzystania na cele gospodarcze, a po uzdatnieniu (usunięciu naturalnych pierwiastków, jakimi są żelazo i mangan) na cele konsumpcyjne.

Przez Hajnówkę przepływa rzeka Leśna Prawa (132,7 km). Bierze ona początek na północ od miasta, a na 105 km swego biegu opuszcza granice Polski i uchodzi do rzeki Bug po stronie białoruskiej. Leśna Prawa jest rzeką niziną o niewielkim spadku rzędu 0,2‰ do 0,43‰. Przepływając przez Hajnówkę rzeka przyjmuje ścieki komunalne i przemysłowe z miasta, a następnie wpływa na teren Puszczy Białowieskiej. Zlewnia ma charakter typowo leśny. Według informacji WIOŚ w Białymstoku za 2010 rok, wody rzeki Leśnej Prawej płynące przez miasto Hajnówka zostały zaliczone do wód V klasy czystości, czyli do wód o złej jakości.

Główne problemy w zakresie ochrony wód podziemnych i powierzchniowych w mieście Hajnówka to:

- spływy powierzchniowe,
- ścieki socjalno-przemysłowe, często zrzucane bezpośrednio do rzeki bez oczyszczenia,
- braki w rozwoju infrastrukturalnym na obrzeżach miasta w zakresie gospodarki wodno-ściekowej (niskie skanalizowanie),
- zanieczyszczenie wód powierzchniowych i głębinowych, w tym wody pitnej poprzez odprowadzanie słabo oczyszczonych ścieków komunalnych,
- przestarzałe i nieszczelne zbiorniki bezodpływowe zwiększające możliwości przedostania się zanieczyszczeń do wód powierzchniowych,
- nieodpowiednia struktura użytkowania gruntów w sąsiedztwie zbiorników wodnych,
- występowanie nieprawidłowości sanitarno-technicznych dotyczących instalacji wodociągowych (w obrębie ujęć wód),
- pogarszająca się jakość środowiska naturalnego, co ogranicza szanse rozwoju,

Działania na rzecz poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych:

- rozwój gospodarki wodno-ściekowej (100% zwodociągowanie i skanalizowanie oraz modernizacja istniejącej infrastruktury);
- ochrona wód (w tym m. in.: monitoring wód podziemnych i powierzchniowych, kontrola podmiotów gospodarczych i mieszkańców pod względem wywozu ścieków; prowadzenie działalności rolniczej zgodnie z KDPR);
- ochrona wód rzeki Leśnej Prawej i ich dopływów poprzez prowadzenie monitoringu wód,
- rozwój bezpiecznej dla środowiska infrastruktury rekreacyjnej.

1.4 Zagrożenia powodziowe

Na terenie miasta Hajnówka istnieje niewielki stopień zagrożenia powodziowego, które może być spowodowane zbyt wysokim stanem wód rzecznych oraz występowaniem znacznych ilości wód opadowych. Zasoby wodne okolic Hajnówki nie są zbyt wielkie, bowiem przez ten teren nie przepływają większe rzeki. Największą rzeką jest tu Leśna Prawa. Bierze ona początek na północ od miasta, a na 105 km swego biegu opuszcza granice Polski i uchodzi do rzeki Bug po stronie białoruskiej. Leśna Prawa jest rzeką niziną o niewielkim spadku rzędu 0,2‰ do 0,43‰.

Zagrożenie powodziowe transgraniczne nie występuje.

1.5 Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego

Do najważniejszych niekorzystnych zjawisk wymuszających działania w zakresie ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem zalicza się:

- emisję zorganizowaną pochodzącą ze źródeł punktowych (przemysł, usługi, lokalne kotłownie, z ogrzewania budynków mieszkalnych tzw. niska emisja),
- emisję niezorganizowaną, tj. emisję substancji wprowadzanych do powietrza bez pośrednictwa przeznaczonych do tego celu środków technicznych np. spawanie czy lakierowanie wykonywane poza obrębem warsztatu czy spalanie na powierzchni ziemi jak wypalanie traw, itp.,
- emisję ze źródeł liniowych i powierzchniowych (drogi, parkingi);
- zanieczyszczenia transgraniczne powietrza.

Działania, które ukierunkowane są na poprawę stanu jakości powietrza atmosferycznego:

- poprawa infrastruktury transportowej- powoduje poprawę płynności ruchu, przyspieszenie przejazdów, co wiąże się także z redukcją emisji spalin i oszczędnością w zużyciu paliw. Określenie stopnia redukcji zanieczyszczeń do powietrza uzależniona będzie od wielu czynników, m.in.: natężenia ruchu, stanu pojazdów, wprowadzonego systemu zarządzania ruchem (synchronizacja świateł);
- modernizacja systemu energetycznego;
- eliminacja niskich źródeł emisji oraz zmniejszenie emisji pyłu ze środków transportu leżąca w kompetencji władz samorządowych,
- zapobieganie spalania odpadów w domowych paleniskach.

W celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń pochodzącej z ogrzewania budynków zalecana jest:

- termomodernizacja budynków poprzez, którą rozumiemy nie tylko bezpośrednie docieplenie budynków, ale także modernizację systemów ogrzewania zarówno u odbiorców indywidualnych, jak i w zbiorczych źródłach ogrzewania – kotłowniach,
- wymiana źródeł energii cieplnej zasilanych paliwem nieodnawialnym na urządzenia o mniejszym stopniu negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym zastosowanie odnawialnych źródeł energii;
- ograniczenie zużycia energii poprzez wdrażanie systemów efektywnych energetycznie.

1.6 Hałas

Na terenie powiatu hajnowskiego występują:

- drogi wojewódzkie - nr 685 - Zabłudów - Hajnówka, nr 687 Nowosady - Narewka - Michałowo i nr 689 Bielsk Podlaski - Hajnówka - Białowieża - granica państwa; mimo utwardzonej nawierzchni wymagają one gruntownych remontów i modernizacji, gdyż nie są dostosowane do szybko zwiększającego się nasilenia ruchu drogowego; nie są też wyposażone w parkingi i zatoki autobusowe, co ogranicza w znacznym stopniu możliwości manewrowe w ruchu samochodowym;
- drogi powiatowe :
  - Nr 1623 B – Hajnówka (ul. Dolna i Targowa) – Puciska – Czyżyki – Nowokornino;
  - Nr 1624 B – Hajnówka – Bielszczyzna – Dubiny;
  - Nr 1648 B – Hajnówka (ul. Lipowa) – Lipiny;
  - Nr 1652 B – Poryjewo – Orzeszkowo – Jakubowo – Piaski – Zabagonie – Długi Bród – Wiluki – Opoka Duża – Wólka Terechowska – Czeremcha (osada).
- ulice miejskie zaliczone do kategorii dróg powiatowych:
  - Nr 1623 B- Dolna, Targowa;
  - Nr 1648 B- Lipowa;
  - Nr 2323 B – Górna, Wrzosowa;
  - Nr 2325 B – Stefana Batorego;
  - Nr 2326 B – 11-go Listopada;
  - Nr 2327 B – Prosta;
  - Nr 2329 B – Stefana Batorego, Ks. Antoniego Dziewiatowskiego;

- Nr 2329 B – Poddolna;
- Nr 2330 B – Warszawska.

- drogi gminne - o łącznej długości 69,703 km, w tym 40,876 km dróg utwardzonych.

Przez obszar miasta przebiega następująca linia kolejowa:

- Warszawa - Siedlce - Siemiatycze- Czeremcha - Hajnówka - Cisówka - granica państwa

Wg Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011- 2014, analiza klimatu akustycznego województwa podlaskiego wykazała brak dotrzymania standardów w zakresie utrzymania odpowiedniego poziomu hałasu. Głównym źródłem przekroczeń przede wszystkim przez transport (osobowy i ciężarowy, w mniejszym stopniu kolejowy) i przemysł. Przyczyną niedotrzymania odpowiednich wartości hałasu w środowisku jest między innymi: brak obwodnic w miastach, gdzie ruch tranzytowy nakłada się z ruchem lokalnym, duża ilość skrzyżowań i wąskie ulice zmniejszające płynność jazdy (częste zatrzymywanie i ruszanie pojazdów) oraz nieprzystosowanie nawierzchni do występującego obecnie natężenia ruchu i obciążenia.

Szczególnie istotny wpływ na wzrost poziomu hałasu drogowego w środowisku ma wzrost ilości samochodów. Według szacunków Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad wielkość średniego dobowego ruchu pojazdów silnikowych dla województwa podlaskiego w 2010 r. wyniosła 6702 poj./dobę.

Hałas drogowy na terenie miasta Hajnówka można zmniejszyć przez zapewnienie odpowiedniego stanu technicznego dróg oraz poprzez:

- ograniczenie prędkości na określonych odcinkach dróg;
- poprawę płynności ruchu – budowa skrzyżowań bezkolizyjnych typu rondo, wprowadzanie sygnalizacji świetlnych;
- ograniczenie możliwości wjazdu pojazdów ciężkich,
- budowa obwodnic miasta - przebieg trasy w terenie niezabudowanym, jest korzystny ze względu na poprawienie płynności ruchu, ograniczenie liczby skrzyżowań, a co za tym idzie zwiększenie poziomu bezpieczeństwa ruchu zarówno drogowego jak i pieszego,
- modernizacja istniejących dróg,
- budowę ekranów akustycznych wzdłuż dróg, na których stwierdzono podwyższony poziom hałasu;
- stosowanie specjalnej „cichej nawierzchni” wygłuszającej przejazd samochodów;
- prowadzenie nasadzeń roślinności ochronnej wzdłuż tras komunikacyjnych.

W zakresie ograniczenia hałasu podstawowe cele to:

- 1) Rozpoznanie i ocena stopnia narażenia mieszkańców miasta na ponadnormatywny hałas
  - monitoring hałasu komunikacyjnego,
  - zwiększenie kontroli jednostek gospodarczych w zakresie emitowanego hałasu.
- 2) Eliminacja narażenia mieszkańców na hałas
  - remont nawierzchni dotychczasowych odcinków dróg,
  - opracowanie i wdrożenie zasad organizacji ruchu sprzyjających obniżeniu emisji hałasu do środowiska,
  - utworzenie obszarów ograniczonego użytkowania (w przypadku braku technicznych możliwości),
  - interwencyjna działalność organów kontroli środowiska w przypadku poważnych naruszeń zasad przestrzegania emisji hałasu przemysłowego do środowiska.

1.7 Promieniowanie elektromagnetyczne

Mimo wieloletnich badań w celu ustalenia czy długotrwała, chroniczna ekspozycja na pola o natężeniach nie wywołujących istotnych zmian krótkoterminowych może wpływać na stan zdrowia ludzi, wciąż brak ostatecznych rozstrzygnięć w tej sprawie. W związku z tym konieczne jest przeprowadzanie okresowej kontroli warunków ekspozycji oraz jej ograniczenie.

Pomiary natężenia pól elektromagnetycznych na terenie miasta Hajnówka nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych poziomów emisji tego rodzaju energii.

1.8 Gospodarka odpadami

Miasto Hajnówka wywiązało się z obowiązku wynikającego z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach art. 3 pkt 3, który mówi o konieczności prowadzenia przez gminy ewidencji umów zawartych na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Prowadzenie powyższej ewidencji jest rodzajem monitoringu w stosunku do odsetka mieszkańców objętych zorganizowaną zbiórką. Na terenie miasta funkcjonują dwie firmy zajmujące się odbiorem i wywozem odpadów komunalnych, są to:

- MPO Sp z o.o. Białystok, ul. 27 Lipca 62 Białystok,
- Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o., ul. Łowcza 4 Hajnówka.

Z terenu miasta Hajnówka w roku 2010³ zebrano ogółem- 2 490,12 Mg zmieszanych odpadów komunalnych, natomiast w roku 2011⁴ zebrano 3 040,70 Mg zmieszanych odpadów komunalnych.

Głównym źródłem powstawania zmieszanych odpadów komunalnych są gospodarstwa domowe z których w roku 2010 zebrano 1 200,99 Mg co stanowi 48,23 % ogólnej wielkości zebranych zmieszanych odpadów komunalnych z 2 901 budynków mieszkalnych objętych zbieraniem odpadów z gospodarstw domowych.

TABELA NR 9 Bilans odpadów komunalnych zebranych na terenie miasta Hajnówka.

Nazwa	Ilość w [Mg]
Niesegregowane odpady komunalne	3 040,70
Odpady z targowisk	3,50
Odpady z czyszczenia ulic	34,25
Odpady ulegające biodegradacji	146,00
Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	0,40

Źródło: dane z Urzędu Miejskiego w Hajnówce wg uzyskanych danych z PUK Sp z o.o. stan na 31.12.2011r.

W m. Hajnówka firmy MPO i PUK odbierają odpady selektywnie zbierane za odpłatnością. PUK każdemu właścicielowi, z którym ma podpisaną umowę rozdaje worki do selektywnej zbiórki odpadów. Odpady zbierane selektywnie są odbierane bezpłatnie. Na osiedlach wielorodzinnych ustawione są kontenery do selektywnego zbierania odpadów.

TABELA NR 10 Bilans odpadów selektywnie zebranych w 2011 r.

Nazwa	Ilość w [Mg]
Paper i tektura	221,80
Szkło	141,60
Tworzywa sztuczne	148,50
Metale	7,50
Tekstyli	4,00

³ Źródło: www.stat.gov.pl, ostatecne dane 2010r.

⁴ Źródło: dane z Urzędu Miejskiego w Hajnówce.

Niebezpieczne	0,00
Wielkogabarytowe	18,30
O kodach 200123,200135,200136	23,00
Biodegradowalne	146,40
RAZEM	711,10

Źródło: dane z Urzędu Miejskiego w Hajnówce Wg sprawozdania Gus 2011 w załączniku SG -01
Gospodarka komunalna

Selektywną zbiórką odpadów w latach 2009, 2010 objętych było – odpowiednio 87% i 88% mieszkańców miasta. Na zwiększenie skuteczności selektywnej zbiórki miały wpływ inwestycje umożliwiające selektywną zbiórkę odpadów „u źródła” (ogólnodostępne pojemniki, zaopatrywanie mieszkańców w worki do selektywnej zbiórki).

W mieście Hajnówka zorganizowano zbiórkę przeterminowanych leków w aptekach prywatnych. Zebrano 32 kg odpadów.

Na terenie gminy miejskiej Hajnówka znajdują się jedno składowisko odpadów będących w trakcie monitoringu po zakończeniu rekultywacji:

- Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Poryjewie- gmina miejska Hajnówka.

Na terenie gminy, nie ma czynnych, jak i w trakcie rekultywacji obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych. Nie ma również czynnych składowisk odpadów niebezpiecznych oraz składowisk odpadów, na których są składowane odpady zawierające azbest.

W latach 2009-2010 zwiększyła się aktywność w zakresie działań związanych z utylizacją azbestu. Miasto Hajnówka korzystało z dofinansowania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W 2009 roku usunięto z terenu gminy miejskiej Hajnówka 33,99 Mg wyrobów zawierających azbest, natomiast w 2010 roku – 55,96 Mg.

Zgodnie z założeniami WPGO województwo zostało podzielone na 4 Regiony Gospodarki Odpadami, w ramach których zaplanowane zostało stworzenie regionalnych systemów gospodarowania odpadami opartych na Zakładach Zagospodarowania Odpadów (ZZO). Zakłady te o przyjętej przepustowości wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego minimum przez 150 tys. mieszkańców mają zapewnić kompleksową obróbkę odpadów na terenie województwa. Miasto Hajnówka zaliczane jest do Regionu Południowego.

Region Południowy

Region obejmuje 26 gmin, zamieszkałych przez 150 350 osób (stan na 2011 r.). W Regionie brak jest obszarów wydzielonych.

Jako instalacje regionalne wskazuje się:

- 1) Instalacja termicznego przekształcania odpadów: Instalacja unieszkodliwiania odpadów metodą pirolizy w Augustowie, gm. Bielsk Podlaski (planowana, wydajność 75 tys.Mg/rok);
- 2) Instalacja mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów: ZZO w Hajnówce (instalacja istniejąca, zastępcza, RIPOK po rozbudowie - konieczna rozbudowa części biologicznej);
- 3) Instalacja przetwarzania odpadów zielonych i innych bioodpadów: ZZO w Hajnówce (instalacja istniejąca, konieczne spełnienie wymagań dla produktów o właściwościach nawozowych);
- 4) Składowiska odpadów powstających w procesie mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania: BRAK

Instalacje zastępcze w Regionie Południowym:

1. Instalacja termicznego przekształcania odpadów:
  - w latach 2012-2014: BRAK

- **w latach 2015-2017:** Instalacja unieszkodliwiania odpadów metodą pirolizy w Augustowie: zastępcza na czas awarii lub braku wydajności inst. Termicznej z regionu Centralnego;
2. Instalacja mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów:
- **w latach 2012-2014:** ZZO w Hajnówce: inst. zastępcza do czasu rozbudowy do RIPOK oraz zastępcza na czas awarii lub braku wydajności inst. z regionu Centralnego;
  - **w latach 2015-2017:** ZZO w Hajnówce: zastępcza na czas awarii lub braku wydajności inst. z regionu Centralnego;
3. Instalacja przetwarzania odpadów zielonych i innych bioodpadów:
- **w latach 2012-2014:** ZZO w Hajnówce: zastępcza na czas awarii lub braku wydajności inst. z regionu Centralnego;
  - **w latach 2015-2017:** ZZO w Hajnówce: zastępcza na czas awarii lub braku wydajności inst. z regionu Centralnego;
4. Składowiska odpadów powstających w procesie mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania:
- **w latach 2012-2014:**
    - SOK we wsi Augustowo, 17-100 Bielsk Podlaski
    - SOK w Narwi, 17-210 Narew
    - SOK w Olchówce, 17-220 Narewka
    - SOK w Siemiatyczach, Siemiatycze-Rososze, 17-300 Siemiatycze
    - SOK w Brańsku, 17-120 Brańsk
    - SOK w Drohiczynie, 17-312 Drohiczyn
  - **w latach 2015-2017:**
    - SOK we wsi Augustowo, 17-100 Bielsk Podlaski
    - SOK w Narwi, 17-210 Narew
    - SOK w Olchówce, 17-220 Narewka
    - SOK w Siemiatyczach, Siemiatycze-Rososze, 17-300 Siemiatycze
    - SOK w Brańsku, 17-120 Brańsk

8 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Analizując cele sformułowane w *Programie...*, oprócz analizy ich wpływu na środowisko, należy dokonać odniesienia tych celów do kierunków działań określonych w dokumentach nadrzędnych (europejskich, krajowych, wojewódzkich i powiatowych) oraz równoległych (regionalnych). Od spójności tych celów w znacznym stopniu zależy możliwość osiągnięcia sukcesu polityki ekologicznej miasta.

8.1 Cele wynikające z dokumentów Unii Europejskiej

Podstawowym dokumentem określającym cele ochrony środowiska jest VI Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego. Ustanawia on środowiskowy wymiar wspólnotowej strategii zrównoważonego rozwoju i wytycza priorytety w dziedzinie ochrony środowiska, w szczególności cele do realizacji w związku ze zmianami klimatu, przyrodą i różnorodnością biologiczną, zdrowiem i jakością życia oraz zasobami naturalnymi i odpadami.

TABELA NR 11 Powiązanie celów ochrony środowiska określone w Programie... z VI Wspólnotowym Programem Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego.

VI Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego		Program...		Określenie zgodności
Cele działań	Kierunki działań	Cele działań	Kierunki działań	
Zmiany klimatu	Ograniczenia emisji gazów cieplarnianych o przynajmniej 20 % do roku 2020. Częścią pakietu są zobowiązania dotyczące 2020 roku: 20 % udział energii odnawialnej w ogólnej produkcji energii i 10 % udział biopaliw.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Wdrażanie i realizacja założeń Programów służących ochronie powietrza. ❖ Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczenie niskiej emisji, • Modernizacja kotłowni, • Zmiana systemu ogrzewania na bardziej efektywny ekologicznie i energetycznie, w tym wymiana ogrzewania węglowego na gazowe, olejowe lub inne bardziej ekologiczne, • Termomodernizacja budynków, • Kontrola zakładów emitujących zanieczyszczenia do powietrza, • Przebudowa, modernizacja/ poprawa stanu technicznego dróg, • Zakup pojazdów transportu publicznego o niskiej emisji spalin (tym: zakup pojazdów spełniających normy emisji spalin euro 4, zastosowanie w komunikacji miejskiej środków transportu zasilanych paliwem alternatywnym np. gazowym cng lub odnawialnym (bioetanol) w miejsce oleju napędowego), • Inne działania mające na celu ograniczenie emisji z transportu (w tym rozwój komunikacji zbiorowej „przyjaznej dla użytkownika”, prowadzenie odpowiedniej polityki parkingowej w centrach wymuszającej ograniczenia korzystania z samochodów). 	Zgodny
Przyroda i różnorodność biologiczna	Zwiększenie ochrony obszarów o znaczeniu wspólnotowym i włączanie cennych obszarów do europejskiej sieci Natura 2000	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych miasta ❖ Zachowanie lub odtworzenie właściwej struktury i stanu ekosystemów. ❖ Zapobieganie konfliktom ekologicznym na obszarach 	<ul style="list-style-type: none"> • kontynuowanie inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000, • promocja walorów przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem parku narodowego i obszarów Natura 2000, • edukacja pracowników administracji publicznej oraz pozostałych interesariuszy w zakresie prawnych i przyrodniczych podstaw zarządzania obszarami Natura 2000. • czynna ochrona terenów podmokłych oraz łąk i pastwisk cennych przyrodniczo, • opracowanie i wdrażanie programów ochrony gatunków zagrożonych(w tym czynna ochrona fauny np. nietoperzy, bociana białego) • inwentaryzacja i rozpoznanie obszarów potencjalnie konfliktowych pod kątem sporów ochrona przyrody- rozwój gospodarczy, 	Zgodny

VI Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego		Program...		Określenie zgodności
Cele działań	Kierunki działań	Cele działań	Kierunki działań	
		chronionych	<ul style="list-style-type: none"> wdrożenie procesów mediacji z udziałem profesjonalnych mediatorów w przypadku istniejących konfliktów ekologicznych 	
Zdrowie i jakość życia	Zapewnienie poprawy jakości zasobów wód powierzchniowych i podziemnych oraz ekosystemów od wody zależnych.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Wzmocnienie monitoringu wody przeznaczonej do spożycia 	<ul style="list-style-type: none"> uporządkowanie kwestii planowania przestrzennego i wprowadzenie zapisów dotyczących ochrony przyrody do dokumentów planistycznych gminy, systematyczne wykonywanie ocen oddziaływania na środowisko dla inwestycji mogących niekorzystnie oddziaływać na przedmiot ochrony na obszarach Natura 2000. modernizacja i rozbudowa systemów poboru i uzdatniania wody, budowa nowych oraz modernizacja istniejących sieci wodociągowych, informowanie społeczeństwa o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i wykorzystywanej w kąpieliskach. 	Zgodny
	Przeciwdziałanie degradacji środowiska dla zdrowia, szczególnie w miastach (hałas, stres, zanieczyszczenie powietrza i wody leżą u źródeł wielu schorzeń i alergii).	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Zapewnienie dobrej jakości wody pitnej. ❖ Racjonalizacja gospodarowania zasobami wód 		Zgodny
Zasoby naturalne i odpady	Stworzenie możliwości mających na celu zmniejszenie marnotrawstwa i szkodliwego dla zdrowia wpływu odpadów. Recykling, utylizacja odpadów winny zostać usprawnione, uwzględniając w większym stopniu cykl życia materiałów	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Zwiększenie wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii ❖ Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi 	<ul style="list-style-type: none"> termomodernizacja budynków, modernizacja układów technologicznych skutkująca zmniejszeniem zużycia materiałów, wody lub energii. 	Zgodny

Źródło: Program ochrony środowiska dla Miasta Hajnówka na lata 2012 – 2016, VI Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego

8.2 Cele wynikające z dokumentów istotnych z punktu widzenia ochrony środowiska na poziomie krajowym

8.2.1. Cele wynikające z „Programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009 – 2032”

W „Programie oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009 – 2032” utrzymane zostają następujące cele:

- 1) usunięcie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest,
- 2) minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu,
- 3) likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Program przewiduje zgrupowanie zadań w pięciu blokach tematycznych:

- 1) zadania legislacyjne,
- 2) działania edukacyjno - informacyjne obejmujące: działania skierowane do dzieci i młodzieży, szkolenia pracowników administracji rządowej i samorządowej, opracowywanie materiałów informacyjnych i edukacyjnych, ocenę i promocję technologii uniecznawiania włókien azbestu w odpadach azbestowych, organizację krajowych i międzynarodowych szkoleń, seminariów, konferencji, kongresów i udział w nich;
- 3) zadania w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest obejmujące: usuwanie wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych, oczyszczanie terenów nieruchomości, oczyszczanie obiektów użyteczności publicznej, miejsc publicznych, terenów byłych zakładów produkujących wyroby zawierające azbest, budowę składowisk odpadów azbestowych oraz budowę instalacji i urządzeń do uniecznawiania włókien azbestu w odpadach azbestowych, zadania wspierające, w tym wsparcie finansowe opracowywania programów usuwania wyrobów zawierających azbest oraz oczyszczania terenów z azbestu na wszystkich szczeblach;
- 4) monitoring realizacji *Programu* w postaci elektronicznego Systemu Informacji Przestrzennej monitoringu procesu usuwania wyrobów zawierających azbest;
- 5) działania w zakresie oceny narażenia i ochrony zdrowia, w tym działalność Ośrodka Referencyjnego Badań i Oceny Ryzyka Zdrowotnego Związanych z Azbestem.

Cele Programu ochrony środowiska dla Miasta Hajnówka na lata 2012– 2016 są zgodne z celami założonymi w Programie oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032.

8.2.2. Cele wynikające z Polityki Ekologicznej Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016

Cele i instrumenty sformułowane na szczeblu wspólnotowym zostały w przewadze przeniesione do Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2009 - 2012 z perspektywą do roku 2016.

Nadrzędnym, strategicznym celem polityki ekologicznej państwa jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju (mieszkańców, zasobów przyrodniczych i infrastruktury społecznej) i tworzenie podstaw do zrównoważonego rozwoju społeczno - gospodarczego.

Realizacja tego celu osiągnana będzie poprzez niezbędne działania organizacyjne, inwestycyjne (w tym wdrażanie postanowień Traktatu Akcesyjnego), tworzenie regulacji dotyczących zakresu korzystania ze środowiska i reglamentowania poziomu tego wykorzystania w najważniejszych obszarach ochrony środowiska. Stąd celami realizacyjnymi Polityki ekologicznej są:

1. kierunki działań systemowych:
  - uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych,
  - aktywizacja rynku na rzecz ochrony środowiska,
  - zarządzanie środowiskowe,
  - udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska,
  - rozwój badań i postęp techniczny,
  - odpowiedzialność za szkody w środowisku,
  - aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym,

2. ochrona zasobów naturalnych:
  - ochrona przyrody,
  - ochrona i zrównoważony rozwój lasów,
  - racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi,
  - ochrona powierzchni ziemi,
  - gospodarowanie zasobami geologicznymi,

3. poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego:
  - środowisko a zdrowie,
  - jakość powietrza,
  - ochrona wód,
  - gospodarka odpadami,
  - oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych,
  - substancje chemiczne w środowisku.

TABELA NR 12 Powiązanie celów ochrony środowiska określonych w Programie... z Polityką ekologiczną Państwa na lata 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016

Polityka ekologiczna Państwa na lata 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016		Program...	Określenie zgodności
Priorytety	Cele działań	Cele działań	
Ochrona zasobów naturalnych.	Ochrona przyrody.	<ul style="list-style-type: none"> • Ochrona przyrody i krajobrazu. <ul style="list-style-type: none"> – Pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych miasta – Wzmocnienie monitoringu wody przeznaczonej do spożycia – Zachowanie lub odtworzenie właściwej struktury i stanu ekosystemów – Zapobieganie konfliktom ekologicznym na obszarach chronionych 	Zgodny
	Ochrona i zrównoważony rozwój lasów.	<ul style="list-style-type: none"> • Zachowanie lub odtworzenie właściwej struktury i stanu ekosystemów 	Zgodny
	Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi.	<ul style="list-style-type: none"> • Gospodarka wodna <ul style="list-style-type: none"> – Zapewnienie dobrej jakości wody pitnej – Racjonalizacja gospodarowania zasobami wód 	Zgodny
	Ochrona powierzchni ziemi.	<ul style="list-style-type: none"> • Gleby i ich zanieczyszczenia <ul style="list-style-type: none"> – Zagospodarowanie powierzchni ziemi zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju – Wskazanie obszarów zanieczyszczonych i ich rekultywacja 	Zgodny
	Gospodarowanie zasobami geologicznymi.	<ul style="list-style-type: none"> • Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi. 	Zgodny
Poprawa jako jak	Środowisko a zdrowie.	<ul style="list-style-type: none"> • Środowisko i zdrowie. Dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego. • Edukacja ekologiczna. 	Zgodny

środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.	Jakość powietrza.	<ul style="list-style-type: none"> ● Wdrażanie i realizacja założeń Programów służących ochronie powietrza. ● Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych. ● Zwiększenie wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii. 	Zgodny
	Ochrona wód.	<ul style="list-style-type: none"> – Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych – Zwiększenie retencji w zlewniach oraz zapobieganie suszy i skutkom wezbrań powodziowych – Odtworzenie ciągłości ekologicznej i renaturalizacja rzek. 	
	Gospodarka odpadami.	Gospodarka odpadami - minimalizacja zagrożeń środowiska powodowanych przez odpady.	
	Oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych.	<ul style="list-style-type: none"> ● Ochrona przed hałasem. ● Promieniowanie elektromagnetyczne. 	
	Substancje chemiczne w środowisku.	Monitoring obszarów zagrożonych wystąpieniem poważnych awarii przemysłowych	Zgodny

Źródło: Program ochrony środowiska dla Miasta Hajnówka na lata 2012 – 2016, Polityka ekologiczna państwa na lata 2009 -2012 z perspektywa do roku 2016.

8.2.3. Cele wynikające z Narodowej Strategii Gospodarowania Wodami 2030 (z uwzględnieniem etapu 2015)

Celem Narodowej Strategii Gospodarowania Wodami 2030 jest zapewnienie powszechnego dostępu ludności do czystej i zdrowej wody oraz istotne ograniczenie zagrożeń wywoływanych przez powódzie i susze. Ma to nastąpić w połączeniu z utrzymaniem dobrego stanu wód i związanych z nimi ekosystemów, przy zaspokojeniu uzasadnionych potrzeb gospodarki, poprawie spójności terytorialnej i dążeniu do wyrównania dysproporcji regionalnych.

TABELA NR 13 Powiązanie celów ochrony środowiska określonych w Programie... z Narodową Strategią Gospodarowania Wodami 2030 (z uwzględnieniem etapu 2015).

Narodowa Strategia Gospodarowania Wodami 2030 (z uwzględnieniem etapu 2015)		Program ochrony środowiska dla Miasta Hajnówka na lata 2012 – 2016
<p>Cel nadrzędny: odpowiednie kształtowanie uwarunkowań i rozwiązań dla programów i planów rozwoju społeczno gospodarczego kraju w celu zapewnienia jego zrównoważonego rozwoju.</p>		<p>priorytety</p>
<p>dobrego stanu i potencjałuosiągnięcie i utrzymanieCel strategiczny I:</p>	<p>Cele operacyjne</p>	<p>Priorytet II. Gospodarka wodna (W):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zapewnienie dobrej jakości wody pitnej, - Racjonalizacja gospodarowania zasobami wód, - Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych, - Zwiększenie retencji w zlewniach oraz zapobieganie suszy i skutkom wezbrań powodziowych, - Odtworzenie ciągłości ekologicznej i renaturalizacja rzek. <p>Priorytet III. Ochrona przyrody i krajobrazu (OP):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wzmocnienie monitoringu wody przeznaczonej do spożycia
	<p>Przywrócony i utrzymywany dobry stan i potencjał wód powierzchniowych.</p>	
	<p>Przywrócony właściwy stan wszystkich części wód podziemnych oraz zapewniona równowaga między poborem a zasilaniem tych wód.</p>	
	<p>Wdrożone działania niezbędne dla zapobiegania lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych oraz dla zapobiegania pogarszaniu się stanu wszystkich części tych wód.</p>	
	<p>Wdrożone niezbędne działania w celu stopniowego redukcjonowania zanieczyszczenia wód priorytetowymi substancjami niebezpiecznymi.</p>	
	<p>Wdrożone działania niezbędne dla odwrócenia każdej znaczącej, utrzymującej się tendencji wzrostu stężenia zanieczyszczeń powstających na skutek działalności człowieka, w celu stopniowej redukcji poziomu zanieczyszczenia wód podziemnych.</p>	
	<p>Osiągnięta zgodność ze wszystkimi standardami i celami określonymi w regulacjach prawnych Wspólnoty, zgodnie z którymi utworzono poszczególne obszary chronione.</p>	
<p>Osiągnięta zgodność z celami dotyczącymi dobrego stanu wód w obszarach chronionych.</p>		

<p>wód i związanych z nimi ekosystemów.</p>		
<p>ludności w zakresieaspokojenie potrzebCel strategiczny II:</p>	<p>Cele operacyjne</p> <p>Wdrożone metodyki określania rzeczywistych potrzeb wodnych.</p> <p>Wprowadzone mechanizmy umożliwiające zarządzanie potrzebami wodnymi.</p> <p>Wdrożone mechanizmy ekonomiczne w relacji do usług wodnych z uwzględnieniem zasady zwrotu kosztów.</p> <p>Kontrola i zmniejszenie strat wody i przecieków do wielkości akceptowalnych pod względem technicznym i ekonomicznym.</p> <p>Wdrożone nowe technologie zmierzające do oszczędzania wody, wykorzystywanie szarej wody do powtórnego obiegu, w określonych przypadkach. w przemyśle i rolnictwie.</p> <p>Osiągnięta trwała świadomość wszystkich użytkowników wód o potrzebie racjonalnego, oszczędnego korzystania z zasobów wodnych.</p>	

<p>zaopatrzenia wodę do PPPP i dla celów sanitacji.</p>		
<p>zaspokojenie społecznie i Cel strategiczny III:</p>	<p>Opracowane i realizowane plany powiększania retencji wodnej, z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z RDW 2000/60/WE oraz potrzeb wynikających z realizacji Celu IV i przy zastosowaniu odpowiednich działań kompensujących negatywne oddziaływania hydromorfologiczne.</p> <p>Wdrożone rozwiązania wykorzystujące bezpośrednio zasoby wodne pochodzące z opadów, dla celów lokalnego zaopatrzenia w wodę i nawodnień.</p> <p>Zaspokojone potrzeby wodne ludności, gospodarki i rolnictwa, uwzględniające zróżnicowane warunki naturalne i zagrożenia wynikające z suszy, poprzez odpowiednie rozwiązania techniczne.</p> <p>Wdrożone i utrzymywane ścisłe procedury w planowaniu przestrzennym, uwzględniające możliwości zaopatrzenia w wodę.</p> <p>Wdrożone mechanizmy ekonomiczne dotyczące usług wodnych, uwzględniające zasadę zwrotu kosztów.</p> <p>Wdrożone zasady proporcjonalnej partycypacji w utrzymaniu urządzeń wodnych.</p> <p>Zidentyfikowane grupy objęte pomocą finansową, ustalone zasady</p>	

podniesienie skuteczności Cel strategiczny IV: uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarkiekonomiczne	wsparcia finansowego użytkowników niezdolnych do ponoszenia pełnych kosztów.	
	Ustabilizowany system edukacji w zakresie gospodarowania wodami.	
	Wdrożone standardy techniczne i projektowe uwzględniające konieczność racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi.	
	Zapewniony szeroki udział reprezentacji użytkowników w procesie podejmowania decyzji.	
	Wykreowane możliwości zwiększenia udziału hydroenergetyki w bilansie energetycznym kraju, przy uwzględnieniu ograniczeń wynikających z Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE.	
podniesienie skuteczności Cel strategiczny IV: uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarkiekonomiczne	Cele operacyjne	
	Skuteczna ochrona ludności i gospodarki w sytuacjach nadzwyczajnych.	
	Wdrożona, tam gdzie jest to niezbędne i możliwe, polityka w zakresie zarządzania ryzykiem powodzi, uwzględniająca odtwarzanie i utrzymywanie wolnej od zabudowy przestrzeni dla wód powodziowych.	
	Wdrożone nowoczesne prawo bazujące na ryzyku zagrożenia.	
	Wdrożony system edukacji w zakresie ochrony przed powodzią.	
	Utworzone podstawy organizacyjne i techniczne umożliwiające sukcesywne wprowadzanie systemów ubezpieczeń.	
	Sukcesywnie utrzymywany i modernizowany w miarę postępu technicznego i naukowego system prognoz i ostrzeżeń.	

gospodarki w sytuacjach kryzysowychochrony ludności i		
---	--	--

Źródło: Narodowa Strategia Gospodarowania Wodami 2030 (z uwzględnieniem etapu 2015),
Program ochrony środowiska dla Miasta Hajnówka na lata 2012 – 2016.

Jak wynika z powyższej tabeli, priorytety określone w Programie ochrony środowiska dla Miasta Hajnówka na lata 2012 – 2016 pokrywają się z celami operacyjnymi zawartymi w Narodowej Strategii Gospodarowania Wodami 2030 (z uwzględnieniem etapu 2015).

8.2.4. Cele wynikające z Strategicznych Ram Odniesienia dla Polski 2007 - 2013

Celem strategicznym Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia dla Polski na lata 2007 – 2013 jest tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Cel 3 horyzontalny: Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski:

- *Dywersyfikacja źródeł energii oraz ograniczenie negatywnej presji sektora energetycznego na środowisko naturalne:*

Szczególnie ważne z punktu widzenia wzrostu gospodarczego i zwiększenia konkurencyjności kraju jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego, rozumianego jako dywersyfikacja źródeł zaopatrzenia w energię, jak i zwiększenie niezawodności infrastruktury. Jak wykazała diagnoza sektora, krajowa infrastruktura energetyczna jest przestarzała i nie doinwestowana, a głównym źródłem energii są źródła nieodnawialne.

- *Zapewnienie i rozwój infrastruktury ochrony środowiska:*

Aby wywiązać się z nałożonych zobowiązań, jak również zapewnić stały i zrównoważony wzrost gospodarczy działania z obszaru sektora środowiska powinny koncentrować się m. in. na wsparciu przedsięwzięć zmierzających do zapewnienia skutecznych i efektywnych systemów gromadzenia i oczyszczania ścieków. Wspierać należy również działania mające na celu zmniejszenie udziału składowanych odpadów komunalnych i rekultywację terenów zdegradowanych, które jednocześnie przyczynią się do wdrażania prawa unijnego. Ponadto działania powinny koncentrować się na zapewnieniu odpowiedniej ilości zasobów wodnych na potrzeby ludności i gospodarki kraju oraz przeciwdziałaniu poważnym awariom, a także minimalizacji skutków negatywnych zjawisk naturalnych.

Rozwój cywilizacyjny i gospodarczy sprawia, że zasoby różnorodności biologicznej i walory krajobrazowe składające się na dziedzictwo przyrodnicze są narażone na postępującą degradację. Środowisko naturalne ma bezpośredni wpływ zarówno na zdrowie człowieka, jak również na różne gałęzie gospodarki. Dlatego należy ograniczać degradację środowiska naturalnego oraz straty zasobów różnorodności biologicznej, poprzez zwiększanie świadomości ekologicznej społeczeństwa, przywracanie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych, wspieranie procesów opracowania planów ochrony dla obszarów chronionych, czy też przywracanie drożności korytarzy ekologicznych.

Działania realizowane w ramach NSRO będą podejmowane z uwzględnieniem postanowień dotyczących zmian klimatycznych, w tym redukcji emisji gazów cieplarnianych do atmosfery określonych przez UE w horyzoncie długoterminowym. Wpływ inwestycji realizowanych w ramach NSRO na zmiany klimatu i wzrost poziomu emisji gazów cieplarnianych w Polsce będzie podlegał okresowej obserwacji w ramach monitoringu i ewaluacji wdrażania NSRO i programów operacyjnych z wykorzystaniem środków pomocy technicznej. Ma to znaczenie zwłaszcza w świetle wzmożonej presji na emisję gazów cieplarnianych związaną z przyspieszonym tempem wzrostu gospodarczego i natężenia planowanych inwestycji infrastrukturalnych w Polsce.

TABELA NR 14 Powiązanie celów ochrony środowiska określonych w Programie... z celami Strategicznych Ram Odniesienia dla Polski 2007-2013

Strategiczne Ramy Odniesienia dla Polski 2007 – 2013 3 cel horyzontalny	Programu ochrony środowiska dla Miasta Hajnówka na lata 2012 – 2016
Zapewnienie i rozwój infrastruktury ochrony środowiska.	Priorytet 1. Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego (PA): - Wdrażanie i realizacja założeń Programów służących ochronie powietrza, - Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych..
	Priorytet 2. Gospodarka wodami (W): - Racjonalizacja gospodarowania zasobami wód.
	Priorytet 3. Ochrona przyrody i krajobrazy (OP): - Pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych miasta, - Zachowanie lub odtworzenie właściwej struktury i stanu ekosystemów.
	Priorytet 6. Odnawialne źródła energii (OZE): - Zwiększenie wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii
	Priorytet 7. Poważne awarie przemysłowe (PAP): - Zapobieganie powstawaniu poważnych awarii przemysłowych
	Priorytet 9. Gleby i ich zanieczyszczenia (GL): - Zagospodarowanie ziemi zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.
	Priorytet 10. Edukacja ekologiczna (EE): - Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony powietrza i właściwej gospodarki odpadami, - Wzrost świadomości ekologicznej w obrębie pozostałych elementów środowiska.
Dywersyfikacja źródeł energii oraz ograniczenie negatywnej presji sektora energetycznego na środowisko naturalne.	Priorytet 6. Odnawialne źródła energii (OZE): - Zwiększenie wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii
	Priorytet 8. Eksploatacja surowców naturalnych (SN): - zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi.

Źródło: Strategiczne Ramy Odniesienia dla Polski 2007 – 2013, Program ochrony środowiska dla Miasta Hajnówka na lata 2012 – 2016.

Priorytety określone w Programie ochrony środowiska dla Miasta Hajnówka na lata 2012 – 2016 pokrywają się z 3 celem horyzontalnym Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia dla Polski na lata 2007 – 2013.

8.2.5. Cele wynikające z Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych 2009

Ramy rzeczowe i terminowe działań niezbędnych do wypełnienia zobowiązań traktatowych w zakresie odprowadzania ścieków komunalnych przedstawiają się następująco:

- do 31 grudnia 2015 r. wszystkie aglomeracje ≥ 2000 RLM muszą być wyposażone w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków, o efekcie oczyszczania⁵⁾ uzależnionym od wielkości oczyszczalni,
- do 31 grudnia 2015 r. powinna być zapewniona 75 % redukcja związków azotu i fosforu ogólnego pochodzących ze źródeł komunalnych na terenie Polski i odprowadzanych do wód,
- do 31 grudnia 2015 r. aglomeracje < 2000 RLM wyposażone w dniu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej w systemy kanalizacyjne powinny posiadać do tego terminu oczyszczalnie zapewniające odpowiednie oczyszczenie,
- do 31 grudnia 2010 r. zakłady przemysłu rolno-spożywczego o wielkości > 4000 RLM są zobowiązane do redukcji zanieczyszczeń biodegradowalnych.

Zgodnie z postanowieniami Traktatu Akcesyjnego, wdrażanie wymagań dyrektywy 91/271/EWG dotyczących aglomeracji ≥ 2000 RLM powinno przebiegać etapowo, a mianowicie:

- do 31 grudnia 2005 r. zgodność z dyrektywą powinna być osiągnięta w 674 aglomeracjach, z których ładunek zanieczyszczeń biodegradowalnych stanowi 69 % całkowitego ładunku zanieczyszczeń tego typu pochodzącego z aglomeracji,
- do 31 grudnia 2010 r. zgodność z dyrektywą powinna być osiągnięta w 1069 aglomeracjach, z których ładunek zanieczyszczeń biodegradowalnych stanowi 86 % całkowitego ładunku zanieczyszczeń tego typu pochodzącego z aglomeracji,
- do 31 grudnia 2013 r. zgodność z dyrektywą powinna być osiągnięta w 1165 aglomeracjach, z których ładunek zanieczyszczeń biodegradowalnych stanowi 91 % całkowitego ładunku zanieczyszczeń tego typu pochodzącego z aglomeracji,
- do 31 grudnia 2015 r. zgodność z dyrektywą powinna być osiągnięta we wszystkich aglomeracjach, z których ładunek zanieczyszczeń biodegradowalnych stanowi 100 % całkowitego ładunku zanieczyszczeń tego typu pochodzącego z aglomeracji.

Priorytety określone w Programie ochrony środowiska dla Miasta Hajnówka na lata 2012 – 2016 pokrywają się z celami wynikającymi z Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

8.3 Cele wynikające z dokumentów istotnych z punktu widzenia ochrony środowiska na poziomie regionalnym

⁵⁾ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. Nr 137, poz. 984 oraz z 2009 r. Nr 27, poz. 169).

8.3.1. Cele wynikające z Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Podlaskiego na lata 2011 – 2014 z perspektywą do roku 2018.

Głównym celem Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011- 2014 z perspektywą do roku 2018 jest określenie polityki zrównoważonego rozwoju województwa warmińsko - mazurskiego, która ma być realizacją polityki ekologicznej państwa w skali regionu. Dokument w pełni odzwierciedla tendencje europejskiej polityki ekologicznej.

Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011 – 2014 z perspektywą do roku 2018 uwzględnia uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne, w tym ekologiczne, przestrzenne, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania rozwoju województwa, określa priorytetowe działania ekologiczne oraz harmonogram zadań ekologicznych.

Celem strategicznym Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011 - 2014 z perspektywą do roku 2018 jest:

**ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO PRZY
PORAWIE I PROMOCJI ŚRODOWISKA NATURALNEGO.**

TABELA NR 15 Powiązanie celów ochrony środowiska określonych w Programie... z Programem Ochrony Środowiska dla Województwa Podlaskiego na lata 2011 - 2014 z perspektywą do roku 2018.

Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011 – 2014		Program...	Określenie zgodności
Cele			
Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego	<ul style="list-style-type: none"> - wdrażanie i realizacja założeń Programów służących ochronie powietrza - spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych 	<p>⇒ wdrażanie i realizacja założeń Programów służących ochronie powietrza:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych 	Zgodny
Gospodarka wodna	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie dobrej jakości wody pitnej - racjonalizacja gospodarowania zasobami wód poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych - zwiększenie retencji w zlewniach oraz zapobieganie suszy i skutkom wezbrań powodziowych - odtworzenie ciągłości ekologicznej i renaturalizacja rzek 	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczenia eutrofizacji wód (rolnictwo, gospodarka ściekowa na terenie gminy), • rozwój sieci wodno – kanalizacyjnej na obszarze gminy, • przywrócenie prawidłowego funkcjonowania melioracji terenów zagrożonych deficytem wodnym. 	Zgodny
Ochrona przyrody i krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> - pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych województwa - stworzenie prawno-organizacyjnych warunków i narzędzi dla ochrony przyrody - zachowanie lub odtworzenie właściwej struktury i stanu ekosystemów i siedlisk - ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej na obszarach wiejskich - zapobieganie konfliktom ekologicznym na obszarach chronionych 	<ul style="list-style-type: none"> • ochrona zdrowia i życia ludzkiego, człowiek jako element środowiska naturalnego, • aktywna ochrona przyrody i krajobrazu. 	Zgodny

Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011 – 2014		Program...	Określenie zgodności
Cele			
Ochrona przed hałasem	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznanie i ocena stopnia narażenia mieszkańców województwa na ponadnormatywny hałas - eliminacja narażenia mieszkańców na hałas 	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczenie hałasu komunikacyjnego, • wzmocnienie kontroli w zakresie ochrony przed hałasem w zakładach usługowych produkcyjnych 	Zgodny
Promieniowanie elektromagnetyczne	<ul style="list-style-type: none"> - utrzymanie poziomów promieniowania elektromagnetycznego poniżej wartości dopuszczalnych 	⇒ Zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska: <ul style="list-style-type: none"> • kontynuacja działań związanych z ochroną przed promieniowaniem elektromagnetycznym. 	Zgodny
Odnawialne źródła energii.	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii 	⇒ Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii oraz rozwój proekologicznych form działalności gospodarczej: <ul style="list-style-type: none"> • zmniejszenie energochłonności gospodarki i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii. 	Zgodny
Poważne awarie przemysłowe	<ul style="list-style-type: none"> - monitoring obszarów zagrożonych wystąpieniem poważnych awarii przemysłowych 	⇒ Poprawa stanu bezpieczeństwa ekologicznego <ul style="list-style-type: none"> • ograniczenie ryzyka wystąpienia awarii przemysłowych i minimalizacja ich skutków • poprawa organizacji transportu substancji niebezpiecznych. 	Zgodny
Eksploatacja surowców naturalnych	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalni 	⇒ Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi,	Zgodny
Gleby i ich zanieczyszczenia	<ul style="list-style-type: none"> - zagospodarowanie powierzchni ziemi zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju - wskazanie obszarów zanieczyszczonych i ich rekultywacja 	⇒ Zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska: <ul style="list-style-type: none"> — kontynuacja działań związanych z poprawą jakości wód. ⇒ Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii oraz rozwój proekologicznych form działalności gospodarczej: <ul style="list-style-type: none"> — zmniejszenie deficytu wód powierzchniowych i podziemnych. 	Zgodny
Edukacja ekologiczna	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony powietrza i właściwej gospodarki odpadami - oszczędność wody oraz jej ochrona jako wynik 	⇒ Zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska, <ul style="list-style-type: none"> — kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza atmosferycznego. 	Zgodny

Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011 – 2014		Program...	Określenie zgodności
Cele			
	większej świadomości ekologicznej mieszkańców - wzrost świadomości ekologicznej w obrębie pozostałych elementów środowiska		
Gospodarka odpadami.	- minimalizacja zagrożeń środowiska powodowanych przez odpady	⇒ Zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska, — racjonalna gospodarka odpadami.	Zgodny
Zagrożenia wynikające z poważnych awarii i stosowania substancji i preparatów niebezpiecznych.	- sprawny system ochrony środowiska przed poważnymi awariami - sprawny system pełnej kontroli dystrybucji, składowania i stosowania substancji i preparatów chemicznych dla osiągnięcia pełnego bezpieczeństwa zdrowia ludzi i środowiska	⇒ Poprawa stanu bezpieczeństwa ekologicznego — ograniczenie ryzyka wystąpienia awarii przemysłowych i minimalizacja ich skutków — poprawa organizacji transportu substancji niebezpiecznych.	Zgodny
Oddziaływanie hałasu.	- dobry klimat akustyczny	⇒ Zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska, — kontynuacja działań związanych z ochroną przed hałasem.	Zgodny
Oddziaływanie pól elektromagnetycznych.	- poziomy pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych	⇒ Zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska: — kontynuacja działań związanych z ochroną przed promieniowaniem elektromagnetycznym.	Zgodny
Ochrona klimatu i zapobieganie niszczeniu ozonu stratosferycznego.	- zapewnienie redukcji emisji gazów cieplarnianych - wycofanie z obrotu i stosowania substancji niszczących warstwę ozonową	⇒ Zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska, — kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza atmosferycznego.	Zgodny
Edukacja ekologiczna.	- wysoka świadomość ekologiczna - skuteczna edukacja ekologiczna	⇒ Podnoszenie poziomu wiedzy ekologicznej — poprawa stanu świadomości ekologicznej mieszkańców i administracji — wzmocnienie struktur zarządzania środowiskiem — aktywizacja działań na rzecz zrównoważonego wykorzystania zasobów środowiska w różnych sektorach gospodarki — zwiększanie aktywności podmiotów gospodarczych na rzecz ochrony środowiska.	Zgodny
Monitoring środowiska.	- dobrze funkcjonujący pełny monitoring środowiska		Zgodny

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Województwa Podlaskiego na lata 2011 - 2014 z perspektywą do roku 2018.

8.3.2. Cele wynikające z Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego na lata 2012-2017.

W Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego na lata 2012-2017 przyjęto następujące cele:

ODPADY KOMUNALNE

Cele główne:

1. Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska;
2. Zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych;
3. Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.

Cele szczegółowe:

1. Objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych, w tym systemem zbierania selektywnego wszystkich mieszkańców najpóźniej do 2015 roku.
2. Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie. W stosunku do ilości tych odpadów wytwarzanych w województwie podlaskim w roku 1995, dopuszcza się do składowania następujące ilości odpadów ulegających biodegradacji:
  - do 16 lipca 2013 r. nie więcej niż 50%,
  - do 16 lipca 2020 r. nie więcej niż 35%.
3. Osiągnięcie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości co najmniej:
  - rok 2014- 30%
  - rok 2017- 45%
4. Wydzielenie odpadów wielkogabarytowych ze strumienia odpadów komunalnych i poddanie procesom odzysku i unieszkodliwiania. Zakłada się następujący rozwój systemu selektywnego gromadzenia odpadów wielkogabarytowych i uzyskanie następujących poziomów odzysku:
  - rok 2014- 30%
  - rok 2017- 45%
5. Wydzielenie odpadów budowlano- remontowych ze strumienia odpadów komunalnych i poddanie ich procesom odzysku i unieszkodliwiania. Przewiduje się następujące poziomy odzysku odpadów budowlano- remontowe:
  - rok 2014- 55%
  - rok 2017- 55%
6. Wydzielenie odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych i poddanie ich procesom unieszkodliwiania. Przewiduje się osiąganie następujących poziomów selektywnego gromadzenia odpadów niebezpiecznych celem ich przekazania do centralnych obiektów unieszkodliwiania:
  - rok 2014- 40%
  - rok 2017- 60%
7. Zmniejszenie masy składowanych odpadów do max. 60% wytworzonych odpadów do końca roku 2014.

Cele Programu ochrony środowiska dla Miasta Hajnówka na lata 2012 – 2016 są zgodne z celami założonymi w Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego na lata 2012-2017.

8.3.3. Cele ochrony środowiska określone w Planie gospodarki odpadami dla powiatu hajnowskiego na lata 2008 – 2011

Celem głównym planu gospodarki odpadami dla powiatu hajnowskiego wynikającym z KPGO 2010 i WPGO jest stworzenie systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju, w którym realizowane są zasady:

- zapobiegania i minimalizacji ilości wytwarzanych odpadów,
- ograniczania właściwości niebezpiecznych,
- wykorzystania właściwości materiałowych i energetycznych odpadów.

Odpady komunalne

Priorytetowymi celami w gospodarce odpadami komunalnymi są:

- A. Wszyscy mieszkańcy powiatu zostaną objęci zorganizowanym systemem zbierania odpadów.
- B. Wszyscy mieszkańcy powiatu zostaną objęci zorganizowanym systemem selektywnego zbierania odpadów.
- C. Redukcja ilości odpadów ulegających biodegradacji, tak aby nie było składowanych:
  - W 2013 roku więcej niż 50 %,
  - W 2020 roku więcej niż 35 %masy tych odpadów wytworzonych w 1995 roku.
- D. Redukcja masy składowanych odpadów komunalnych do maksimum 85 % wytworzonych odpadów do końca 2014 roku.

Cele Programu ochrony środowiska dla Miasta Hajnówka na lata 2012 – 2016 są zgodne z celami założonymi w Planie Gospodarki Odpadami dla Powiatu Hajnowskiego na lata 2008-2011.

8.3.4. Cele wynikające z Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Hajnowskiego na lata 2012-2015.

Wykorzystując zasadę równego dostępu do środowiska przyrodniczego w kategoriach równoważenia szans człowieka i przyrody oraz zasadę regionalizacji, głównym przesłaniem „Programu ochrony środowiska dla powiatu hajnowskiego” będzie hasło:

**ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ POWIATU HAJNOWSKIEGO
PRZY POPRAWIE I PROMOCJI ŚRODOWISKA NATURALNEGO**

TABELA NR 16 Powiązanie celów ochrony środowiska określonych w Programie... z Programem ochrony środowiska dla powiatu hajnowskiego na lata 2012-2015.

Programu Ochrony Środowiska dla powiatu hajnowskiego na lata 2012 – 2015		Program...	Określenie zgodności
Cele			
Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego (PA)	<ul style="list-style-type: none"> - wdrażanie i realizacja założeń Programów służących ochronie powietrza - spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych 	<p>⇒ wdrażanie i realizacja założeń Programów służących ochronie powietrza:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych 	Zgodny
Gospodarka wodna (W)	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie dobrej jakości wody pitnej - racjonalizacja gospodarowania zasobami wód - poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych - zwiększenie retencji w zlewniach oraz zapobieganie suszy i skutkom wezbrań powodziowych - odtworzenie ciągłości ekologicznej i renaturalizacja rzek 	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczenia eutrofizacji wód (rolnictwo, gospodarka ściekowa na terenie gminy), • rozwój sieci wodno – kanalizacyjnej na obszarze gminy, • przywrócenie prawidłowego funkcjonowania melioracji terenów zagrożonych deficytem wodnym. 	Zgodny
Ochrona przyrody i krajobrazu (OP)	<ul style="list-style-type: none"> - pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych województwa - stworzenie prawno-organizacyjnych warunków i narzędzi dla ochrony przyrody - zachowanie lub odtworzenie właściwej struktury i stanu ekosystemów i siedlisk - ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej na obszarach wiejskich - zapobieganie konfliktom ekologicznym na obszarach chronionych 	<ul style="list-style-type: none"> • ochrona zdrowia i życia ludzkiego, człowiek jako element środowiska naturalnego, • aktywna ochrona przyrody i krajobrazu. 	Zgodny

Programu Ochrony Środowiska dla powiatu hajnowskiego na lata 2012 – 2015		Program...	Określenie zgodności
Cele			
Ochrona przed hałasem (H)	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznanie i ocena stopnia narażenia mieszkańców województwa na ponadnormatywny hałas - eliminacja narażenia mieszkańców na hałas 	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczenie hałasu komunikacyjnego, • wzmocnienie kontroli w zakresie ochrony przed hałasem w zakładach usługowych produkcyjnych 	Zgodny
Promieniowanie elektromagnetyczne (PEM)	<ul style="list-style-type: none"> - utrzymanie poziomów promieniowania elektromagnetycznego poniżej wartości dopuszczalnych 	⇒ Zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska: <ul style="list-style-type: none"> • kontynuacja działań związanych z ochroną przed promieniowaniem elektromagnetycznym. 	Zgodny
Odnawialne źródła energii (OZE)	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii 	⇒ Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii oraz rozwój proekologicznych form działalności gospodarczej: <ul style="list-style-type: none"> • zmniejszenie energochłonności gospodarki i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii. 	Zgodny
Poważne awarie przemysłowe (PAP)	<ul style="list-style-type: none"> - monitoring obszarów zagrożonych wystąpieniem poważnych awarii przemysłowych 	⇒ Poprawa stanu bezpieczeństwa ekologicznego <ul style="list-style-type: none"> • ograniczenie ryzyka wystąpienia awarii przemysłowych i minimalizacja ich skutków • poprawa organizacji transportu substancji niebezpiecznych. 	Zgodny
Eksploatacja surowców naturalnych (SN)	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalni 	⇒ Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi,	Zgodny
Gleby i ich zanieczyszczenia (GL)	<ul style="list-style-type: none"> - zagospodarowanie powierzchni ziemi zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju - wskazanie obszarów zanieczyszczonych i ich rekultywacja 	⇒ Zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska: <ul style="list-style-type: none"> — kontynuacja działań związanych z poprawą jakości wód. ⇒ Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii oraz rozwój proekologicznych form działalności gospodarczej: <ul style="list-style-type: none"> — zmniejszenie deficytu wód powierzchniowych i podziemnych. 	Zgodny
Edukacja ekologiczna (EE)	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony powietrza i właściwej gospodarki odpadami - oszczędność wody oraz jej ochrona jako wynik większej świadomości ekologicznej mieszkańców 	⇒ Zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska, <ul style="list-style-type: none"> — kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza atmosferycznego. 	Zgodny

Programu Ochrony Środowiska dla powiatu hajnowskiego na lata 2012 – 2015		Program...	Określenie zgodności
Cele			
	- wzrost świadomości ekologicznej w obrębie pozostałych elementów środowiska		
Gospodarka odpadami.	- minimalizacja zagrożeń środowiska powodowanych przez odpady	⇒ Zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska, — racjonalna gospodarka odpadami.	Zgodny
Zagrożenia wynikające z poważnych awarii i stosowania substancji i preparatów niebezpiecznych.	- sprawny system ochrony środowiska przed poważnymi awariami - sprawny system pełnej kontroli dystrybucji, składowania i stosowania substancji i preparatów chemicznych dla osiągnięcia pełnego bezpieczeństwa zdrowia ludzi i środowiska	⇒ Poprawa stanu bezpieczeństwa ekologicznego — ograniczenie ryzyka wystąpienia awarii przemysłowych i minimalizacja ich skutków — poprawa organizacji transportu substancji niebezpiecznych.	Zgodny
Oddziaływanie hałasu.	- dobry klimat akustyczny	⇒ Zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska, — kontynuacja działań związanych z ochroną przed hałasem.	Zgodny
Oddziaływanie pól elektromagnetycznych.	- poziomy pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych	⇒ Zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska: — kontynuacja działań związanych z ochroną przed promieniowaniem elektromagnetycznym.	Zgodny
Ochrona klimatu i zapobieganie niszczeniu ozonu stratosferycznego.	- zapewnienie redukcji emisji gazów cieplarnianych - wycofanie z obrotu i stosowania substancji niszczących warstwę ozonową	⇒ Zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska, — kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza atmosferycznego.	Zgodny
Edukacja ekologiczna.	- wysoka świadomość ekologiczna - skuteczna edukacja ekologiczna	⇒ Podnoszenie poziomu wiedzy ekologicznej — poprawa stanu świadomości ekologicznej mieszkańców i administracji — wzmocnienie struktur zarządzania środowiskiem — aktywizacja działań na rzecz zrównoważonego wykorzystania zasobów środowiska w różnych sektorach gospodarki — zwiększanie aktywności podmiotów gospodarczych na rzecz ochrony środowiska.	Zgodny

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Hajnowskiego na lata 2012 - 2015.
Program ochrony środowiska dla Miasta Hajnówka na lata 2012 – 2016

Cele Programu ochrony środowiska dla Miasta Hajnówka na lata 2012 – 2016 są zgodne z celami założonymi w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Hajnowskiego na lata 2012-2015.

8.4. Cele wynikające z dokumentów istotnych z punktu widzenia ochrony środowiska na poziomie lokalnym

8.4.1. Cele wynikające z Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Hajnówka na lata 2004-2014.

Plan Gospodarki Odpadami dla Miasta Hajnówka na lata 2004-2014 uchwalony Uchwałą Nr XVIII/106/04 Rady Miasta Hajnówka z dnia 29 czerwca 2004 roku.

Sektor komunalny

W ramach opracowanego planu przyjęto generalny cel ekologiczny:

MINIMALIZACJA ILOŚCI WYTWARZANYCH ODPADÓW ORAZ WPROWADZENIE ZGODNEGO Z NORMAMI EUROPEJSKIMI SYSTEMU ICH ODZYSKU I UNIESZKODLIWIANIA.

Dla osiągnięcia założonych celów, konieczne jest podjęcie następujących kierunków działań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi:

- Wprowadzanie systemowej organizacji gospodarki odpadami komunalnymi.
- Rozwój zorganizowanych form usuwania odpadów od indywidualnych gospodarstw domowych.
- Redukcja w odpadach, kierowanych na składowiska, zawartości składników biodegradowalnych.
- Wdrażanie systemu eliminacji odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych, ich zbiórki i utylizacji.
- Modernizacja składowiska odpadów komunalnych.
- Bieżąca likwidacja nielegalnych składowisk i czynna rekultywacja składowiska wyłączzonego z eksploatacji.
- Edukacja społeczna (zapobieganie powstawaniu odpadów, selektywna zbiórka, itp.)

Sektor gospodarczy

Na podstawie analizy aktualnego stanu gospodarki odpadami wytworzonymi w sektorze gospodarczym i prognoz, zakłada się, że udział gospodarczo wykorzystywanych odpadów przemysłowych w 2014 roku może być na poziomie 97 % ogólnej ilości wytworzonych odpadów.

Dla osiągnięcia tego celu konieczne jest podjęcie następujących kierunków działań:

- Systematyczne wprowadzanie bezodpadowych i mało odpadowych technologii produkcji.
- Stymulowanie podmiotów gospodarczych wytwarzających odpady przemysłowe do zintensyfikowania działań zmierzających do maksymalizacji gospodarczego wykorzystania odpadów.

Odpady niebezpieczne

Do 2014 roku planuje się osiągnięcie następujących celów w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi:

- Wyeliminowanie odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych i ich bezpieczne unieszkodliwienie.
- Bezpieczne dla człowieka i środowiska unieszkodliwienie odpadów azbestowych oraz odpadów i urządzeń zawierających PCB.
- Minimalizacja ilości powstawania specyficznych odpadów medycznych, wymagających szczególnych metod unieszkodliwiania na drodze termicznej, eliminacja nieprawidłowych praktyk w gospodarce odpadami pochodzącymi z jednostek służby zdrowia i placówek weterynaryjnych oraz eliminacja zagrożenia ze strony odpadów pochodzenia zwierzęcego.

Cele Programu ochrony środowiska dla Miasta Hajnówka na lata 2012 – 2016 są zgodne z celami założonymi w Planie Gospodarki Odpadami dla Miasta Hajnówka na lata 2004-2014.

8.4.2. Cele wynikające z Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Miejskiej Hajnówka na lata 2004-2013.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Społeczno Gospodarczego Gminy Hajnówka na lata 2000- 2015 została uchylona Uchwałą Nr XXVII/99/04 Rady Miasta Hajnówka z dnia 26.05.2004 r. i zastąpiona Planem Rozwoju Lokalnego dla Miasta Hajnówka na lata 2004-2013 uchwalonym Uchwałą Nr XVII/99/04 Rady Miasta Hajnówka z dnia 26 maja 2004 roku.

Cel główny:

OSIĄGNIĘCIE HARMONIJNEGO, WSZECHSTRONNEGO I TRWAŁEGO
ROZWOJU STRUKTURY PRZESTRZENNEJ MIASTA, ZAPEWNIĄJĄCEJ SUKCESYWNY
WZROST JAKOŚCI ZAMIESZKANIA, PRACY, OBSŁUGI I WYPOCZYNKU, PRZY
ZACHOWANIU WŁAŚCIWYCH RELACJI MIĘDZY STRATEGICZNYMI CELAMI
SZCZEGÓŁOWYMI

Cele przyrodnicze

- zapewnienie normatywnych warunków sanitarnych zamieszkania mieszkańców miasta zakresie jakości powietrza atmosferycznego, poziomu hałasu i wibracji oraz elektrostatycznego promieniowania niejonizującego,
- ochrona wód zlewni rzeki Leśna Prawa poprzez sprawną gospodarkę wodno-ściekową oraz budowę zbiorników małej retencji,
- ochrona powierzchni ziemi poprzez sprawną gospodarkę odpadami,
- podjęcie działań w celu podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców gminy,
- poprawa infrastruktury zapobiegającej zagrożeniom środowiska naturalnego,
- ochrona funkcjonowania i zachowania ciągłości przestrzennej systemu środowiska przyrodniczego,
- wzbogacenie i racjonalne wykorzystanie walorów systemu przyrodniczego dla rekreacji i rolnictwa

Cele Programu ochrony środowiska dla Miasta Hajnówka na lata 2012 – 2016 są zgodne z celami założonymi w Planie Rozwoju Lokalnego dla Miasta Hajnówka na lata 2004-2013.

8.4.3. Cele wynikające ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Hajnówka.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Hajnówka uchwalone Załącznik nr 1 do Uchwały Nr VII/44/11 Rady Miasta Hajnówka z dnia 25 maja 2011 roku.

Misja miasta, zapisana w „Strategii rozwoju miasta i zagospodarowania przestrzennego”:

*„HAJNÓWKA MIASTEM DYNAMICZNEGO ROZWOJU I WZROSTU POZIOMU ŻYCIA JEGO
MIESZKAŃCÓW W OPARCIU O ZRÓŻNICOWANE JEGO FUNKCJE, JAKO CENTRUM
REGIONU.”*

Cele ekologiczne rozwoju

1. Ochrona funkcjonowania i zachowania ciągłości przestrzennej systemu środowiska przyrodniczego.
2. Wzbogacenie i racjonalne wykorzystanie walorów systemu przyrodniczego dla rekreacji i rolnictwa.
3. Zapewnienie co najmniej normatywnych warunków sanitarnych zamieszkiwania ludności w zakresie: jakości powietrza atmosferycznego, poziomu hałasu i wibracji oraz elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego.

Cele Programu ochrony środowiska dla Miasta Hajnówka na lata 2012 – 2016 są zgodne z celami założonymi w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Hajnówka.

9 IDENTYFIKACJA I OCENA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO I ZABYTKI ZADAŃ UJĘTYCH W PROJEKCIE DOKUMENTU

Ocenie możliwych oddziaływań na środowisko poddano zadania inwestycyjne jak i nieinwestycyjne ujęte do realizacji w ramach poszczególnych celów *Programu*... Stopień i zakres oddziaływania zależą przede wszystkim od lokalizacji danego przedsięwzięcia, czy będzie ono realizowane na terenach zurbanizowanych, przekształconych antropogenicznie czy obszarach użytkowanych rolniczo lub też na obszarach cennych przyrodniczo i chronionych, gdzie negatywny zakres oddziaływania może być największy. Określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań inwestycyjnych zaplanowanych w *Programie*... przy braku informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne. Biorąc jednak pod uwagę, że większość z zamierzeń inwestycyjnych przewidywanych do realizacji w ramach *Programu*... wymagać będzie przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych. W niektórych przypadkach oddziaływanie, w zależności od aspektu jaki się rozważa, może mieć jednocześnie negatywny lub pozytywny wpływ na dany element środowiska. Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto ocenę tą dokonano przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji inwestycji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Poniżej przedstawiono matrycę oceniającą wpływ zagadnień na poszczególne elementy ochrony środowiska.

TABELA NR 17 Matryca wpływów zagadnień zawartych w „Programie ochrony środowiska dla Miasta Hajnówka na lata 2012 – 2016” na poszczególne komponenty środowiska.

Cele działań		Oddziaływanie na:												
		Natura 2000	Obszary Krajobrazu Chronionego	Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU (OP)														
Pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych miasta		poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	bezp. dł. st. +	bezp. dł. st. +	bezp. dł. st. +	bezp. dł. st. +	bezp. dł. st. +	0	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +
Zachowanie lub odtworzenie właściwej struktury i stanu ekosystemów		poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. skum. dł. st. +	poś. wt. dł. st. +	bezp. skum. dł. st. +	bezp. skum. dł. st. +	poś. wt. dł. st. +	poś. wt. dł. st. +	poś. wt. dł. st. +	poś. wt. dł. st. +	poś. wt. dł. st. +	bezp. dł. st. +	0
1.	Renowacja parku miejskiego	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. skum. dł. st. +	poś. wt. dł. st. +	bezp. skum. dł. st. +	bezp. skum. dł. st. +	poś. wt. dł. st. +	poś. wt. dł. st. +	poś. wt. dł. st. +	poś. wt. dł. st. +	poś. wt. dł. st. +	bezp. dł. st. +	0
Zapobieganie konfliktom ekologicznym na obszarach chronionych		bezp. skum. dł. st. +	bezp. skum. dł. st. +	bezp. skum. dł. st. +	poś. wt. dł. st. +	bezp. skum. dł. st. +	bezp. skum. dł. st. +	poś. wt. dł. st. +	poś. wt. dł. st. +	poś. wt. dł. st. +	poś. wt. dł. st. +	poś. wt. dł. st. +	bezp. dł. st. +	0
GLEBY I ICH ZANIECZYSZCZENIA (GL)														

Cele działań		Oddziaływanie na:												
		Natura 2000	Obszary Krajobrazu Chronionego	Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
Zagospodarowanie powierzchni ziemi zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju		0	0	poś. wt. dł. st. +	poś. wt. dł. st. +	poś. wt. dł. st. +	poś. wt. dł. st. +	poś. wt. dł. st. +	0	bezp. skum. dł. st. +	bezp. skum. dł. st. +	0	bezp. dł. st. +	0
Wskazanie obszarów zanieczyszczonych i ich rekultywacja		0	0	poś. wt. dł. st. +	poś. wt. dł. st. +	poś. wt. dł. st. +	poś. wt. dł. st. +	poś. wt. dł. st. +	0	bezp. skum. dł. st. +	bezp. skum. dł. st. +	0	bezp. dł. st. +	0
EKSPLLOATACJA SUROWCÓW NATURALNYCH (SN)														
Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi		0	0	poś. wt. dł. st. +	poś. wt. dł. st. +	poś. wt. dł. st. +	poś. wt. dł. st. +	bezp. skum. dł. st. +	poś. wt. dł. st. +	bezp. skum. dł. st. +	poś. skum. dł. st. +	0	bezp. skum. dł. st. +	0
ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII (OZE)														
Zwiększenie wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii		poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	bezp. dł. st. +	0
GOSPODARKA WODNA (W)														
Zapewnienie dobrej jakości wody pitnej.		poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	0	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	0	bezp. dł. st. +	0
1.	Rozbudowa i remont sieci wodociągowej	poś. dł. st.	poś. dł. st.	poś. dł. st.	bezp. dł. st.	poś. dł. st.	poś. dł. st.	bezp. dł. st.	0	poś. dł. st.	poś. dł. st.	0	bezp. dł. st.	0

Cele działań		Oddziaływanie na:												
		Natura 2000	Obszary Krajobrazu Chronionego	Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
		+	+	+	+	+	+	+	+		+	+		+
2.	Wymiana agregatu prądotwórczego na stacji uzdatniania wody	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	0	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	0	bezp. dł. st. +	0
	Racjonalizacja gospodarowania zasobami wód	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	0	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	0	bezp. dł. st. +	0
	Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	bezp. dł. st. +	bezp. dł. st. +	0	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	0	bezp. dł. st. +	0
1.	Rozbudowa i remont sieci kanalizacyjnej	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	bezp. dł. st. +	bezp. dł. st. +	0	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	0	bezp. dł. st. +	0
2.	Modernizacja linii ściekowej oczyszczalni ścieków	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	bezp. dł. st. +	bezp. dł. st. +	0	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	0	bezp. dł. st. +	0
3.	Rozbudowa linii ściekowej oczyszczalni ścieków	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	bezp. dł. st. +	bezp. dł. st. +	0	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	0	bezp. dł. st. +	0
4.	Rozbudowa linii osadowej oczyszczalni ścieków	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	bezp. dł. st. +	bezp. dł. st. +	0	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	0	bezp. dł. st. +	0

Cele działań		Oddziaływanie na:												
		Natura 2000	Obszary Krajobrazu Chronionego	Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
5.	Modernizacja kluczowych pompowni ścieków	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	bezp. dł. st. +	bezp. dł. st. +	0	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	0	bezp. dł. st. +	0
	Zwiększenie retencji w zlewniach oraz zapobieganie suszy i skutkom wezbrań powodziowych	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. -	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. -	bezp. dł. st. -	0	bezp. dł. st. -	bezp. dł. st. +	0	bezp. dł. st. -	poś. dł. st. +
	Odtworzenie ciągłości ekologicznej i renaturalizacja rzek.	bezp. dł. st. +	bezp. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	bezp. dł. st. +	bezp. dł. st. +	0	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	0	bezp. dł. st. +	0
ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO (PA)														
	Wdrażanie i realizacja założeń Programów służących ochronie powietrza	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +
	Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych.	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +
POWAŻNE AWARIE PRZEMYSŁOWE (PAP)														
	Monitoring obszarów zagrożonych wystąpieniem poważnych awarii przemysłowej	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +
OCHRONA PRZED HAŁASEM (H)														

Cele działań		Oddziaływanie na:												
		Natura 2000	Obszary Krajobrazu Chronionego	Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
Rozpoznanie i ocena stopnia narażenia mieszkańców miasta na ponadnormatywny hałas		poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	bezp. dł. st. +	bezp. dł. st. +	0	0	0	0	bezp. dł. st. +	0	0	0
Eliminacja narażenia mieszkańców na hałas		poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	bezp. dł. st. +	bezp. dł. st. +	0	0	0	0	bezp. dł. st. +	0	0	0
PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE (PEM)														
Utrzymanie poziomów promieniowania elektromagnetycznego poniżej wartości dopuszczalnych.		poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	0	wt. dł. st. +	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EDUKACJA EKOLOGICZNA (EE)														
Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców zakresie ochrony powietrza i właściwej gospodarki odpadami		poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +
1.	Festyn Ekologiczny: propagowanie postaw ekologicznych, właściwej gospodarki odpadami, ochrony ziemi, wód i powietrza	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +
Oszczędność wody oraz jej ochrona jako wynik większej świadomości ekologicznej		poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +
Wzrost świadomości ekologicznej w obrębie pozostałych elementów środowiska		poś. dł. st.	poś. dł. st.	poś. dł. st.	poś. dł. st.	poś. dł. st.	poś. dł. st.	poś. dł. st.	poś. dł. st.	poś. dł. st.	poś. dł. st.	poś. dł. st.	poś. dł. st.	poś. dł. st.

Cele działań		Oddziaływanie na:												
		Natura 2000	Obszary Krajobrazu Chronionego	Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
1.	Wspieranie edukacji ekologicznej w placówkach oświatowych	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +

Skróty użyte w tabeli: – *bezp.* – oddziaływanie bezpośrednie, – *poś.* – oddziaływanie pośrednie, – *wt.* – oddziaływanie wtórne, – *skum.* – oddziaływanie skumulowane, – *kr.* – oddziaływanie krótkookresowe (przyjęto do 4 lat), – *śr.* – oddziaływanie średnioterminowe (przyjęto 4-8 lat), – *dł.* – oddziaływanie długookresowe (przyjęto ponad 8 lat), – *ch.* – oddziaływanie chwilowe, – *st.* – oddziaływanie stałe, – + – oddziaływanie pozytywne, – – – oddziaływanie negatywne, – 0 – brak oddziaływania ewentualnie śladowe oddziaływanie.

Źródło: Program ochrony środowiska dla Miasta Hajnówka na lata 2012 – 2016.

Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach *Programu*... mają na celu poprawę stanu środowiska na terenie miasta i nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na siedliska przyrodnicze i gatunki wymienione w SDF-ach dla Obszarów Natura 2000. Realizacja projektowanego dokumentu nie będzie naruszała zakazów ustanowionych dla obszarów chronionego krajobrazu (występujących na terenie objętym projektem programu).

10 ŚRODKI ZAPOBIEGAJĄCE, OGRANICZAJĄCE LUB ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY ORAZ INTEGRALNOŚĆ OBSZARU NATURA 2000

Patrząc przez pryzmat celu w jakim jest opracowywany i realizowany program ochrony środowiska, należy uznać, że środkami zapobiegającymi negatywnemu oddziaływaniu na środowisko są w istocie rzeczy rozwiązania zaproponowane w aktualizacji tego dokumentu. Niemniej należy pamiętać, iż w wyniku realizacji zapisu dokumentu mogą powstać negatywne oddziaływania, o których mowa była w poprzednim rozdziale.

Adekwatnie do wskazanych negatywnych oddziaływań, przewiduje się przede wszystkim następujące środki zapobiegające oraz ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko:

- zapewnienie zgodności wydawanych decyzji administracyjnych zgodnych zasadami ochrony środowiska – m. in. poprzez włączanie się do postępowań administracyjnych różnych kompetentnych podmiotów na prawach strony (m. in. służb administracji);
- tworzenie regulaminów utrzymania czystości i porządku w gminie, które zapewnią odpowiednią gospodarkę odpadami ;
- ścisła egzekucja zapisów określonych w decyzjach administracyjnych, regulaminach utrzymania czystości i porządku w gminach oraz w przepisach prawnych;
- konsolidacja informacji o stanie i ochronie środowiska oraz gospodarce odpadami (obecnie są one w posiadaniu różnych podmiotów – Urząd Wojewódzki, WIOŚ, Urząd Marszałkowski, Urząd Gminy, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, i inne);
- promowanie nowoczesnych rozwiązań technicznych w ochronie środowiska, uwzględniających wymogi najlepszej dostępnej techniki oraz zasad dobrej praktyki i rzetelnej wiedzy technicznej i naukowej;
- cykl działań edukacyjnych dla społeczeństwa;
- wzmocnienie (finansowe, merytoryczne, sprzętowe, kadrowe) funkcji kontrolnej służb ochrony środowiska.

Realizacja założeń zawartych w projekcie *Programu...* dla Miasta Hajnówka nie przewiduje skutków czy oddziaływań środowiskowych wymagających przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej, w związku z czym nie przewiduje się podjęcia działań kompensacyjnych, choć nie można wykluczyć że szczegółowy raport oddziaływania na środowisko którejs z planowanych inwestycji wymusi podjęcie takich działań.

Inwestycje, które na obecnym etapie można uznać za wymagające lub mogące wymagać raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (według rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2010 r. Nr 213, poz. 1397 ze zm.) zestawiono w poniższej tabeli. Należy zaznaczyć, że jest to jedynie wstępna, bardzo ogólna kwalifikacja przedsięwzięć do procedury oceny oddziaływania na środowisko, natomiast szczegółowe kwalifikowanie należy prowadzić na etapie projektowania i realizacji przedsięwzięć.

TABELA NR 18 Inwestycje, które na obecnym etapie można uznać za wymagające lub mogące wymagać raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (według rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko Dz. U. z 2010 r. Nr 213, poz. 1397 ze zm.)

Nazwa Inwestycji	Potencjalny negatywny wpływ na etapie realizacji inwestycji	Potencjalny negatywny wpływ na etapie użytkowania
Rozbudowa i remont sieci wodociągowej	<ul style="list-style-type: none"> • naruszenia powierzchni ziemi , • wytwarzanie odpadów budowlanych oraz powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych, • emisja spalin i hałasu z maszyn budowlanych. 	brak
Rozbudowa i remont sieci kanalizacyjnej		
Modernizacja linii ściekowej oczyszczalni ścieków		
Rozbudowa linii ściekowej oczyszczalni ścieków		
Rozbudowa linii osadowej oczyszczalni ścieków		
Modernizacja kluczowych pompowni ścieków		

Źródło: rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2010 r. Nr 213, poz. 1397 ze zm.).

Negatywne oddziaływanie ww. inwestycji na środowisko można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez odpowiedni dobór rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, ponieważ skala (a zwłaszcza percepcja) wywoływanych przez nie oddziaływań środowiskowych zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań i zastosowanych rozwiązań ograniczających negatywny wpływ na środowisko. Ponadto prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji, także pozwoli istotnie ograniczyć te oddziaływania.

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych,
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych,
- dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu, wegetacji, okresów lęgowych, itp.,
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m. in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji, tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt. Niemniej na obecnym etapie nie przewiduje się zaistnienia szkód w środowisku wywołanych realizacją Programu..., które wymagałyby kompensacji.

Przy realizacji poszczególnych rozwiązań należy szczegółowo przebadać już konkretne przedsięwzięcia pod kątem ich oddziaływania na środowisko. W wyniku tej analizy koniecznym może okazać się podjęcie odpowiednich działań zapobiegawczych bądź nawet kompensacyjnych, np.:

- translokacje populacji gatunków podlegających ochronie prawnej i zagrożonych w siedliska zastępcze, jeśli nie istnieje racjonalny sposób na ich zachowanie *in situ*,
- wykupywanie gruntów przeznaczonych dla realizacji celów ochrony przyrody jako rekompensaty za spowodowane straty w środowisku przyrodniczym,
- stosowanie nasadzeń kompensacyjnych w przypadku konieczności likwidacji fragmentów zakrzewień lub zadrzewień w dolinach rzecznych,
- budowa niewielkich zbiorników w dolinach rzecznych jako imitacji starorzeczy (w przypadku konieczności likwidacji naturalnych starorzeczy w związku z budową obwodnic, obwałowań, czy innych prac hydrotechnicznych),
- przeznaczanie jak największej powierzchni rekultywowanych wyrobisk czy innych terenów pod naturalną sukcesję, w umownym „ekologicznym” kierunku rekultywacji.

10.1. Cele, przedmiot ochrony integralność obszaru Natura 2000

Z uwagi na położenie niektórych projektowanych funkcji w znacznych odległościach (kilku km) od obszaru Natura 2000, nie przewiduje się negatywnego wpływu na cele, przedmiot ochrony i jego integralność. Projektowane funkcje i ich oddziaływanie poprzez brak powiązań nie będą ingerować w funkcjonowanie występujących w jego obrębie siedlisk chronionej ornitofauny.

Wyposażenie projektowanych terenów w kanalizację oraz oczyszczanie ścieków czy modernizację dróg przyczyni się do realizacji ważnych z punktu widzenia potencjalnych obszarów specjalnej ochrony ptaków zadań, jakimi jest ograniczenie eutrofizacji wód oraz właściwe zagospodarowanie ścieków, a także zmniejszenie uciążliwości hałasu i niskiej emisji z zanieczyszczeń komunikacyjnych.

Na podstawie przeprowadzonej analizy i oceny oraz przy założeniu zastosowania działań minimalizujących potencjalny negatywny wpływ można stwierdzić, iż ustalenia rozpatrywanego projektu *Programu...* nie będą powodować negatywnych skutków dla obszarów Europejskiej Sieci Natura 2000. Nie spowodują oddziaływań zagrażających siedliskom flory i fauny chronionej skutkujących, wymieraniem gatunków lub spadkiem liczebności populacji.

Realizacja projektowanych funkcji nie spowoduje zagrożeń i utraty przypisanych obszarom Natura 2000 funkcji ochronnych.

Przewiduje się, iż oddziaływanie realizacji projektu *Programu...* na przedmiotowe obszary Natura 2000 będzie miało w przewadze charakter neutralny, nie powinno spowodować oddziaływań skumulowanych, ponadlokalnych, ani wtórnych, zagrażających gatunkom i siedliskom chronionym.

11 ANALIZA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAPROPONOWANYCH W PROGRAMIE...

Zadania przewidziane do realizacji w ramach *Programu...* będą miały pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma środowiskowego uzasadnienia. Ponadto brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań.

Skutki środowiskowe podejmowanych działań silnie zależą od chłonności lokalnego środowiska lub od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych. W związku z tym podczas budowy infrastruktury transportowej, ciepłowniczej, wodno - kanalizacyjnej należy rozważać warianty alternatywne tak, aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko. Jako warianty alternatywne przedsięwzięcia można rozważać: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne czy wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”. Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmienia, ponieważ brak realizacji inwestycji może także powodować konsekwencje negatywne dla środowiska.

Warunkiem prawidłowego funkcjonowania zaproponowanych w *Programie...* założeń jest zachowanie określonych terminów realizacji przyjętych zadań, dostępność środków finansowych i brak protestów mieszkańców. W związku z tym, iż bardzo często inwestycje w początkowej fazie (np. podczas budowy) wydają się być inwestycjami degradującymi środowisko, należy wówczas szczególnie nacisk położyć na rozwinięcie szeroko pojętej edukacji mieszkańców w tym zakresie.

12 WYKAZ MATERIAŁÓW ŹRÓDŁOWYCH

1. Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016,
2. Program oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009 – 2032,
3. Raport o Stanie Środowiska Województwa Podlaskiego w latach 2009- 2010,
4. Krajowy Program Zwiększania Lesistości,
5. Narodowa Strategia Gospodarowania Wodami 2030,
6. Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia dla Polski na lata 2007 – 2013,
7. Krajowy Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych 2009,
8. Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011 – 2014 z perspektywą do roku 2018,
9. [Progniza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego 2011-2014,](#)
10. Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego na lata 2012- 2017,
11. Dziennik Urzędowy Województwa Podlaskiego Nr 54 z dnia 8 marca 2005r.,
15. SDF-ach dla Specjalnych Obszarów Ochrony: Puszcza Białowieska (PLC 200004), Obszarów Specjalnej Ochrony: Puszcza Białowieska (PLC 200004),
16. Plan gospodarki odpadami dla powiatu hajnowskiego na lata 2008 – 2011,
17. Program ochrony środowiska dla powiatu hajnowskiego na lata 2012 – 2015.
18. [Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Miejskiej Hajnówka na lata 2004-2013,](#)
19. [Plan Gospodarki Odpadami dla Miasta Hajnówka na lata 2004 - 2014,](#)
20. Program ochrony środowiska Gminy Miejskiej Hajnówka na lata 2004- 2012,
21. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Hajnówka,
22. [Program usuwania wyrobów zawierających azbest](#) dla Gminy Miejskiej Hajnówka na lata 2007-2032,

13 SPIS TABEL